Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng nhà kho Quán Ven Đường

NĂM THỨ NHỨT SỐ 10? GIÁ MỖI SỐ 0 $ 05 NGÀY THỨ BẢY 10 AOUT 1929

THẦN-CHUNG

XUẤT BẢN MỖI BUỔI SÁNG

Chủ-nhiệm: DIỆP-VĂN-KỲ

Tòa báo: Góc đường Filippini và Espagne
GIẤY THÉP NÓI: 324

Chủ-bút: NGUYỄN-VĂN-B.

Ai muốn biết nhờ ai mà non kia đặng cao, sông kia đặng sâu không? Hãy chú ý đến cuộc thi quốc sử của Thần - Chung

DEPOT LEGAL INDOCHINE Nº 11163

Ngày kỷ-niệm nền Dân-quốc của nước Allemagne

Hôm nay, 10 Août, là ngày kỷ niệm của nước Allemagne lập thành chánh thể dân quốc.

Trải gần bốn năm lung trời động đất một mình cự với khắp cả hoàn cầu cho đến lúc ở trong nước một loạn nổ lên tưng bừng ở ngoài, thì quân Đức một ngày một tiêu hao, lại thêm không có hậu viện, nên cái những tay đại tướng anh tài như Hindenburg, như Ludendorff cũng phải chịu bó tay, sai người cầm cờ trắng đến trước cụm rừng Compiègne mà ký tờ nghị hòa với Tướng soái Foch mà dân Langsa cùng các nước Đồng minh trong khi Âu-chiến mới tổng rằng một cách cực kỳ long trọng.

Còn cái người hay lo thêm về cái vạ da vàng, tuy rồi lên đã gầy dựng thành ra dân quốc Allemand từ năm 1870-71, thì bây giờ cũng phải nhượng vị mà qua ở đậu bên thành Doom của xứ Hollande.

Qua đến 6 Février 1919, nhóm quốc hội ở một cái thành nhỏ xứ Weimar, Trong số 423 người đại biểu, tại có 39 người đàn-bà, vì mới bắt đầu lập ra sở dân quyền, thì người Allemand đã để cho nữ quyền cặng đồng đẳng.

Quốc hội này thảo luận trót một năm trường từ Février 1919 mãi đến Mai 1920 mới xong mà qua ngày 31 Juillet mới đặt dân quyền hiến pháp lập thành cái chánh thể dân chủ cho mối Allemagne sau khi Âu-chiến. ... nước dân chủ mới này, thì người Âu nhứt là Pháp, ai ai cũng bình luận công kích nhiều lắm.

Song điều đó cũng là thuộc về tương lai, không thể bàn trước cho đích xác được.

Nay mình chỉ nhơn cái ngày kỷ niệm hiến pháp Weimar mà bàn trịch qua hai vấn đề sau đây cho lạ tai một chút.

Điều thứ nhứt, mỗi khi có chiến tranh, lấy phương diện chánh trị mà nói, thì lợ nó như nước nào thất bại là có lợi cho bọn bình dân nước đó.

Ừ, tợ hồ như thật thế, phải chi Napoléon III mà không khốn đốn ở thành Sedan, không thất bại trong năm 1870-71, thì sợ e cái cọng hòa thứ ba của nước Pháp ngày nay cũng chưa chắc có.

Còn như năm 1918 mà Guillaume II mà toàn thắng, thì còn mong gì nói đến chuyện hiến Pháp Weimar.

Nói thế, chắc có người lại trả lời: chẳng phải là hễ thất bại, tại lợi cho bình dân mà hễ nước nào đã chịu thất bại giữa chiến trường là nội chánh tức thì phải bị thay đổi.

Tuy thời, sao nước Pháp là dân thắng trận mà hiện nay cái chánh thể Đệ tam cọng hòa lại bị chúng công kích, làm cho lung lay nhiều hơn lúc nào hết?

Đó có lẽ là tại vấn đề kinh tế.

Vẫng, thế thời thất trận hay là thắng trận bất kỳ, cái kết quả cũng một mình chú bình dân chịu. Ấy vậy mà mỗi khi có giặc, thì mình đã thấy bình dân kéo nhau đi ra trước đương tên mũi đạn.

. . . .

Điều thứ hai, là cái đế chế dầu cho cường thạnh đến đâu cũng phải có ngày tiêu diệt.

Tôi tưởng trước khi Âu chiến thì họ nhà vua nào có thạnh thế cho bằng họ Hohenzollern ở Allemagne họ Romanoff ở Russie. Ấy vậy mà ngày nay? Ngày nay ... thì đương lòng thòng trong bóng hoàng ở xứ Hollande, người rủi, chỉ còn một tên cháu quèn, đương trị vì với mấy tên Nga múa đâm ở Montmartre.

Thế sao mà có nhiều cái đế chế không cường thạnh chi mà cũng vẫn còn mãi?

Tôi nói đây là nói việc ở thế gian. Chớ nên lấy mấy món đồ trong viện bảo tàn thì cất mãi bao giờ cho mất đâu.

Thần-Chung.

CÂU CHUYỆN HẰNG NGÀY

Thằng với Ông

Cách mấy thằng trước, ở mục này, có bài « Ông với thằng »; hôm nay lại có bài « Thằng với ông ».

Ông chẳng làm chi mà thằng cũng chẳng làm chi, chẳng qua gặp thì nói. Ông với thằng hôm trước là nói về cách người mình xưng-hô với nhau; còn thằng với ông hôm nay là nói về cách người mình xưng hô người ngoại.

Lạ cho người Annam mình có cái tánh kỳ cục, bề ngoài thì ra dáng kính người ngoại-quốc mà bề trong thì khinh bỉ. Đó người nước nào đến đây mà chẳng bị người mình kiêu-ngạo cho được! Chỉ hèn một điều là kiêu-ngạo với nhau ở trong bịp!

Thật vậy, Annam mình đối với bất-kỳ người ngoại-quốc nào, cứ hễ trước mặt thì kêu ông mà sau lưng thì kêu thằng.

Tục-ngữ đã có câu: « Trước mặt, ông sứ, sau lưng, thằng Ngô »!

Câu tục-ngữ này xưa lắm, sanh ra hồi nước ta còn thuộc với nước Tàu. Bấy giờ sứ Tàu sang ta là oai vệ lắm, vua ta phải nghinh tiếp và đãi đằng rất long trọng. Dân ta đối với sứ Tàu, thôi còn phải nói chi nữa, cực kỳ sùng kính, nhưng trước mặt kêu ông rồi sau lưng cũng vẫn kêu thằng.

Đối với ông Tàu còn như vậy huống chi người các nước khác. Đó rồi thằng Xiêm, thằng Lào, thằng Mên, thằng Chà... coi ai cũng như rác ... dân lạ lùng như vậy?

Có người nói rằng: Cái kêu thằng hết thảy ngoại-quốc đó là cái tánh riêng của dân-tộc Việt-nam, nhờ có cái tánh riêng ấy mà mấy đời nay dầu yếu, không bằng người ta, cũng được tự-lập; dầu mất đôi ba lần cũng vẫn lại còn. Cái tánh ấy không phải là xấu.

Nói chi thì nói chớ Tân Việt không ưa cái tánh ấy chút nào hết, không chịu nó được. Kêu ông trước mặt mà kêu thằng sau lưng thì lại tỏ ra ti-hạ và khiếp nhược quá.

Có giỏi thì kêu thằng trước mặt đi!

Tân-Việt

. . . .

Cuộc thi Quốc-sử của Thần-Chung

21 — ĐÀO - DUY - TỪ

Đào-duy-Từ là con Đào-tá-Hán, vốn dòng con hát, ở làng Ngọc sơn, tỉnh Thanh hóa. Duy-từ hồi nhỏ thông-minh dĩnh dị, phàm những kinh sử bách gia, âm dương thuật số, đều học tinh thông cả. Bấy giờ về đời Lê-Trịnh, Duy-từ ra đi thi, quan trường cho là con nhà hát xướng bèn đánh rớt. Duy-từ tức mình, trở về. Nghe chúa Nguyễn ở Đàng-trong có lòng yêu kẻ sĩ, nhiều người về theo, bèn quyết bỏ ngoài Bắc mà về trong Nam.

Trước hết đi vô Qui-nhơn, ở chăn trâu cho một nhà giàu kia. Một hôm, phú ông mở tiệc rượu, mời các danh sĩ uống rượu làm thơ. Duy-từ thả trâu về, thấy vậy, cũng dự vào bàn luận, trưng dẫn sách vở đều thông suốt cả; cả tiệc đều thất kinh.

Tại Qui nhơn, có quan khám lý Trần-đức-Hòa, là người chúa Nguyễn tin cậy, làm quan ở đó. Phú ông đem việc Đào duy-từ thưa với Trần, Trần bèn đến nhà nói chuyện. Thấy Duy-từ học rộng tài cao, rước về dạy học, lại gả con gái cho.

Duy-từ thường ngâm bài Ngọa-long cang mà mình đã diễn ra quốc âm, có ý sánh mình với Gia cát-Lượng.

Năm Đinh-mão, năm thứ 14 triều đức Hy-tôn, Trần-đức-Hòa đem bài Ngọa-long-cang dâng cho chúa, nói là của Đào duy-từ hầy đó nhà mình làm ra.

Chúa lấy làm lạ đòi Duy-Từ vào. Khi Duy-Từ vừa vào đến cửa, thấy chúa mặc áo trắng, mang dày xanh, thì đứng lại ngoài cửa. Chúa biết ý bèn thay áo mũ mà đòi vào.

Duy-từ trần thuật mọi việc, chúa Hy-tôn cả mừng nói rằng « Sao mà người vô đây muộn dữ vậy! » Liền cho làm Nha uý Nội-tán, kiêm cả việc quân cơ trong ngoài, thường triệu vào hầu trong bàn việc quốc chánh.

Năm kỷ-tị, Trịnh-Tráng sai sứ vào phong chúa Nguyễn làm thái-phó quốc-công, và giục ngài ra Đông-đô để đi đánh giặc. Duy-Từ bàn, không cho chúa đi, vì biết họ Trịnh có ý gian.

Sau chúa theo lời Đào duy Từ, không ra Đông đô, và sai sứ ra lập thế trả sắc lại, tỏ ý không chịu chức tước của Trịnh phong cho.

Năm ấy Duy-Từ tâu xin đem quân ra lấy Nam-bố-chánh châu, chỉ m đất từ Linh giang trở vào.

Năm sau, Duy-Từ lại đắp một cái lũy dài từ cửa biển Nhựt-lệ đến núi Đầu mâu, cao 18 thước, dài 3000 trượng để ngăn quân Trịnh. Lũy ấy tục gọi là « Lũy Thầy ».

Duy-từ giúp chánh 8 năm, công nghiệp rỡ ràng, có làm ra sách « Hổ-trướng xu-cơ tập » và bài « Ngọa-long-cang ngâm » thật là một bực danh thần, không kém gì Gia-cát-Lượng vậy.

Có lẽ nhân vật nước ta từ xưa đến nay, Đào-duy-Từ là bực nhứt.

Thần-Hồn

Thần hồn có không?

Nếu lấy tiếng thần-hồn để nói hồn ma, hồn quỉ thì không biết có hay không, chớ dùng tiếng thần-hồn để kêu góp các phần tâm trí của loài người thì xin thưa rằng có.

Muốn dễ hiểu, để nói chuyện mấy nhà tâm-lý chia thần - hồn ra ba phần sau này:

I. — Phần trí. — Phần trí góp:

1· Trí biết (sensations).
2· Trí chăm chỉ (attention).
3· Trí nhớ (mémoire).
4 Trí hội ý (association des idées).
5· Trí tưởng tượng (imagination).
6· Trí chiếc bình (abstraction).
7· Trí khái quát (généralisation).
8· Trí phán đoán (jugement).
9· Trí suy lý (raisonnement).

II — Phần cảm. — Phần cảm hoạt động do nơi sự ham muốn. Phần cảm có nhiều tình cảnh.

1· Cảm khổ, cảm lạc (plaisir et douleur).
2· Cảm động (émotion).
3· Cảm tình (sentiment).
4· Ham mê (passion).

III.— Phần động.— Phần động phát hiện ra thành bộ tịch.

1· Bộ tịch thiên tinh (mouvement instinctif)
2· Bộ tịch phản đối (mouvement réflexe)
3· Bộ tịch bắt chước (mouvement d'imitation)
4· Bộ tịch tập quán (mouvement habituel)
5· Bộ tịch cố ý (mouvement volontaire)

Nhà Tâm-lý chia ra như vậy. Nhưng thật sự thì các phần thần hồn không có cái nào là thật về phần trí, về phần cảm và thật về phần động hết. Tỷ như thấy một cô gái. Sự thấy ấy có thể làm cho người ta hoặc thương, hoặc ghét, hoặc hửng hờ. Thế thì biết sự thấy ấy cũng về tình, về phần cảm. Biết thấy ấy lại có thể làm cho người ta biết tưởng đi, tưởng đứng, cử chỉ của cô gái ấy mà lượng biết tánh tình. Thế thì biết thấy ấy cũng thuộc về phần trí. Sau cùng biết thấy ấy, làm phần động phát hiện. Nếu như ghét thì quay mặt đi, nếu như thương thì lén liếc nhìn. Thế thì biết thấy ấy cũng thuộc về phần động.

Theo ví dụ trên đây thì không phân thần hồn nhân loại ra ba phần phân biệt được. Nhưng cứ việc xem việc nào nhiều tình hơn hết mà cho thuộc về phần trí, vận động nhiều hơn hết mà cho thuộc về phần động.

Còn việc nào mà có các phần chánh của trí dự vào thì việc ấy thuộc về Hồn - Khôn (conscience) việc nào mà không có các phần chánh của trí dự vào thì việc ấy thuộc về vía dại (subconscience). Hồn khôn vận động ban ngày thường ngơi nghỉ ban đêm. Tỉ như tôi đi thăm ông Tân-Việt. Lần đầu tôi vừa đi, vừa chăm chỉ kiếm con đường Legrand de la Liraye và con số nhà 7?. Tôi nhờ có hồn khôn mà kiếm được con đường và con số nhà ấy. Lần thứ ba, thứ tư, tôi vừa đi, vừa tưởng việc khác. Tôi không chăm chỉ kiếm con đường và con số nhà như lần trước. Nhưng rốt cuộc, tôi cũng đi tới nhà ông như lần đầu. Tại nhờ có vía dại như kiếng cụp hình ... con đường, con số nhà vào trí nào tôi mà kéo tôi đến nhà ông vậy.

Nói tóm, thần hồn là vật vô hình. Việc của thần hồn là việc vô hình. Các nhà có thần hồn muốn quan sát tất phải dùng riêng hạng mắt vô hình.

L. B.

Điều ước Huê-kiều Đông pháp đối với bình dân

Xem báo Thần-Chung thấy rằng trong điều ước Trung Hoa và Đông pháp, có một khoản nói về việc tăng thuế nhập cảng. Điều ước hai bên chưa ký, mà cái ảnh hưởng đã thấy rồi. Xứ nào cũng vậy, kẻ sanh ra nhằm trong hạng bình dân, thì phải chịu thiệt thòi, mang lấm điều thống khổ. Chánh phủ Đông pháp vừa tính tăng thuế nhập cảng, thì người Hoa-kiều ở xứ này đã thừa dịp động tăng giá hàng hóa bên Tàu đem qua. Mỗi món đều lên giá. Cá hanh, nấm mèo. Cho đến giấy nhựt trình để gói đồ cũng mắc hơn khi trước.

Tuy đã biết rằng mỗi món tăng lên chừng vài ba xu một cân, nhưng vài ba xu mà đối với kẻ nghèo khổ, tợ thuyền, thì ví chẳng khác chi là đôi ba chục. Thật vậy, một ngày làm lụng đổ mồ hôi xót con mắt, tối ... lãnh hết sức là một đồng, trừ tiền cơm chỗ ngủ thì còn chi. Huống chi phần đông còn phải lo nuôi vợ con. Lớp quần áo lớp ăn uống. Tiền làm ra vừa đủ, nếu mỗi món cần dùng tăng lên một vài xu, mà tiền công cứ rằm như cũ, thì có phải là khốn khổ chăng?

Vả lại dân cho ở tại xứ nào cũng vậy, bình dân là phần đông. Nếu bình dân được no ấm, thì trong nước mới được thái bình. Chớ bằng bình dân mà bị đói khát, thì cái cho khỏi sanh ra trộm cướp, làm cho khỏi rối loạn. Mà có rối loạn, thì ai ai cũng đều phải bị khổ. Người giàu có phải lo sợ, không biết ngày nào mình bị cướp phá. Vì dân cho không có trộm cướp đi nữa, thì mình ngồi ở trên cũng chẳng yên tâm. Ngày nào mà ta được sung sướng, ăn no ngủ kỹ, ở lầu son các tía còn xung quanh ta kẻ khóc đói, người chết lạnh, nếu ta có một chút lương tâm, thì ta cũng chẳng làm sao vui đặng!

Vậy mấy ông nghị viên quản hạt và chánh phủ nghĩ thế nào? Không làm sao che chở cho người thợ thuyền và kẻ nông phu khỏi bị kẻ vô lương tâm, tùi thâm không đáy, dùng mỗi dịp động chạm đều lột da người đồng loại, miễng cho mình được giàu sang, thì thôi. Dân chẳng có tiếng kêu, tiếng than cũng là trối kệ!

Phạm-kỳ-Mưu
thương - gia Mỹtho

Bầu gánh hát Cao-long-Ngà hành hung

Chiều hôm qua không biết vì cớ gì, mà có Cao long Ngà, bầu hát Tân sử Ban, ở Cầu Muối, bắt người đào Nguyễn thị Huê xiềng cẳng đánh đập có thương tích. Người chồng của cô đào là Nguyễn-văn-Sánh coi máy xe hơi có lại bót Chợ-quán thưa chủ ý thế, hành hung bắt vợ mình đương chửa nghén mà đánh đập. Cò bót lại vô buồng hát thấy cô đào còn đương bị xiềng rõ ràng, bèn dẫn cô đào ấy về bót, và đem giấy xiềng và ông khóa về bót. Còn người chủ? — Chiều ngày hôm qua lối 3 giờ ruỗi, thì cái gánh hát mới lại.

Chồng cô đào lại thăm vợ, thì bị rượt đánh không cho vô bót. Vì sao vậy? —

Chuyện này có lẽ tới Tòa, bổn báo hỏi tin đích xác sẽ tường thuật. Xin quan Biện-lý ghé mắt.

Một nhà văn-sĩ mừng quá nên chết!

Ai có học tây cũng nhớ rằng ông Voltaire nước Pháp lúc tới về già, đi xem hát tuồng của mình một lần chót, được công chúng hoan nghinh tới mình như thánh thần, ông cảm động quá, về tới nhà thì chết. Mới ngày 9 Juillet ở tại thành Toulon nước Pháp, cũng có một cái mừng quá mà chết như vậy.

Số là ở Toulon, có ông Valery Goudemant, giáo sư trường trung học hưu trí. Ông ở nhà chuyên qua văn-chương. Ông có viết một bổn đờn hát nhỏ (opérette), tựa là « Người đàn bà tắm », ông gởi cho cả chủ hát ở Paris.

Sau hết, ông Félix Mayol xem được, nên định đem bổn đờn ca ấy hát ở Toulon.

Ông Goudemant bị bịnh nằm tại giường, khi có người đến cho hay bổn của ông viết ra được thiên hạ hoan nghinh, ông la lên một tiếng mừng quá rồi hồn nương theo mây bạc. Ông nay 79 tuổi.

Cuộc tuyển cử Hội-đồng Quản-hạt

NGÀY 11 AOUT

Ngày 11 Aout này cử tri Long ... sẽ cử hai vị hội-đồng quản-hạt, thay thế cho ông Bérard vừa rồi mới tạ thế, và cho ông Quintrie-Lamothe vì không đúng theo lệ ... định, nên phải bị bãi chức.

Năm người ra tranh cử:

1 Ông Ardin Nghị-viên
2· Ông Lefèvre thành phố
3· Ông Quintrie Lamothe Thầy kiện
4· Ông Labaro
5· Ông Durand Điền chủ

7 hội buôn tơ lụa Trung-Hoa phản đối sự tăng thuế 50% của chánh phủ Đông Dương

Người ta nói chánh-phủ Đông-dương sẽ tăng thuế nhập cảng tơ lụa tàu lên 50%. Các nhà buôn bán tơ lụa ở Đông dương hay được tin ấy có nhờ các hội tơ lụa ở Trung - Hoa xin Chánh phủ Pháp đương thì hoãn sự tăng thuế mới ấy, cứ để y nguyên như cũ.

Hội buôn bán tơ lụa ở Thượng Hải mới hội các nhà thay mặt cho các hãng buôn ở đây, tại hội quán mình ở đường Bả bình số 100, cùng nhau quyết định xin.

1· Viết thơ cho 2 quan thượng thơ bộ ngoại giao và bộ thương mãi xin điều đình với chánh phủ Pháp đừng có tăng thuế nhập cảng thêm, trước khi tờ hòa ước Trung Đông chưa ký.

2· Bởi thế tư rồi sai bốn người thay mặt mình đến bộ Ngoại giao, đặng xin quan Thượng thơ chỉ cho mình biết những điều về cái tờ hiệp ước buôn bán với Đông dương và để cho các hội buôn bán khác để phò trợ với mình.

Một cái án mạng nữa!!!

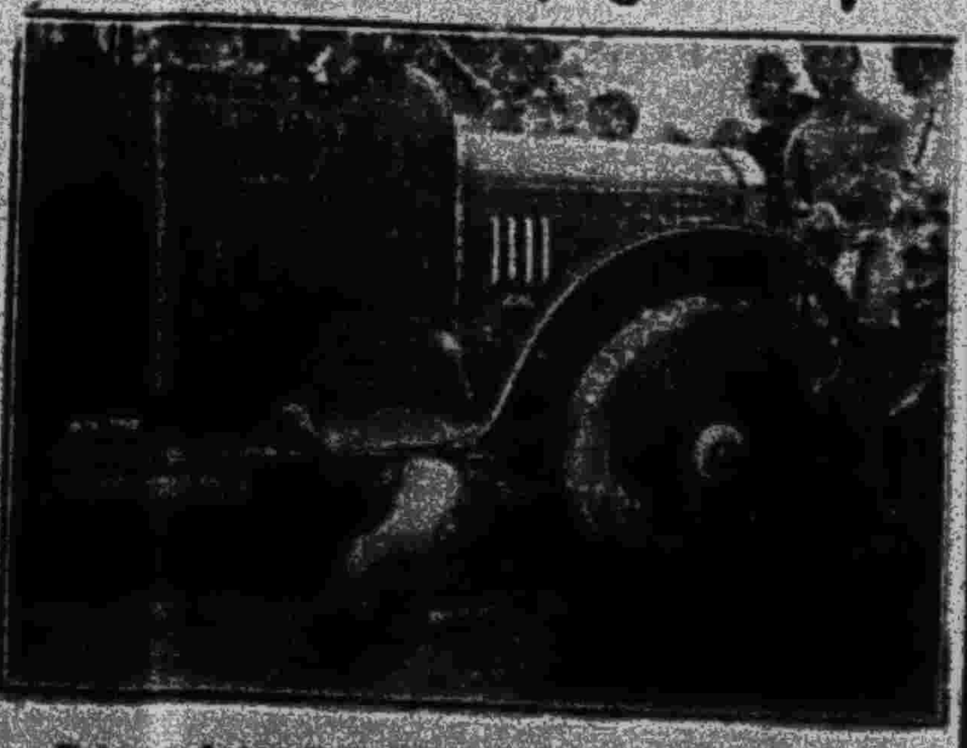

Trên con đường đi Cholon xuống Gocong hôm kia mới xảy ra một cái án mạng nữa. Án mạng này khác án mạng ... ở đường Barbé. Thủ phạm là một cái xe ... hại rất ... thiệt mạng là... « coi nằm chạy bậy ngang đường.

Nhờ xem tiểu thuyết mới « Chưa dứt hương thề » nơi phụ trương, hay lắm.

Tiền gởi cho Chim Giao

Bổn báo đã cho hay Chim Giao hôm qua thì về tới đây, song mới hay lại rằng chiều « Vin » 6 giờ sáng ngày nay thì mới về đến bến Saigon.

Đây là cái số chót tiền gởi cho Chim Giao.

Huỳnh tự Thuật	5 $ oo
Nguyễn văn Cang	2 oo
Nguyễn văn Nghi	1 oo
Nguyễn trọng Tuấn	1 oo
Nguyễn văn Cự	1 oo
Nguyễn văn	1 oo
Nguyễn văn Aỏ	1 oo
Nguyễn văn Quả	1 oo
Nguyễn văn Qui	1 oo
Nguyễn văn Lễ	0 5o
Lê ngọc Sóng	1 oo
Đặng văn Chi	1 oo
Cao văn Phú	1 oo
Đỗ phú Hải	0 5o
Từ văn Mạnh	0 5o
Nguyễn văn Trung	1 oo
Lê văn Liễu	0 5o
Ngô văn Thới	1 oo
Mai văn Nuôi	1 oo
	22$ oo

Văn-học Nga-la-tư với cuộc vận-động cải-tạo xã-hội

(Tiếp theo)

Sau khi hai anh em đồng học ngẫu nhiên gặp nhau rồi. Bội lợi thác phu thường thường đi lại nhà Khắc lợi khiết phất nhỉ tư cơ. Khi ấy, bèn cùng Lưu-tấn giả sinh ra một mối luyến ái rất nhiệt liệt. Khắc lợi khiết phất nhỉ tư cơ biết truyện vợ mình có ái tình dan díu với bạn, rộng lòng buồn bực, bèn sanh lòng chán đời, mà sinh-hoạt trong đời « uống rượu » cho qua ngày.

Bội-lợi-thác phu và Lưu-tấn giả trông thấy tình hình ấy, kết quả, hi-sinh hạnh phúc cá nhân của mình mà cùng nhau chia rẽ. Bội-lợi-thác phu lìa khỏi con đường ấy, Lưu-tấn-giả ở cô độc tịch-mịch một mình. Song, vợ chồng cũng cùng nhau chia lìa, dù có muốn khôi phục cuộc đời trước cũng không thể nào hòa vui như trước được nữa. Vì thế mà, cuộc kết-hôn sinh hoạt của nàng với Khắc-lợi-khiết-phất-nhỉ-tư cơ lần lần phá hoại; Khắc-lợi-khiết-phất-nhỉ-tư-cơ đến nỗi đem sinh-mạng đưa vào cuộc rượu. Cái kết-quả tự mình hi sinh và tự-mình bạo-khí vô-lý ấy, chỉ để lại ba cái di-hài tự mình phá hại cuộc sinh-hoạt đó là chỗ chủ-yếu của quyển tiểu thuyết này.

Sau khi thuật hết cuộc sinh-hoạt của ba người ấy rồi, tác-giả liền hỏi: « Đó là tội ai? » Ý của tác-giả rõ ràng là đem cái bộ-phận lớn của cái tội ác ấy kết án cho « cái mà bắt cá-tính phục tòng quá khứ, phục tòng trần hủ, phục tòng xã-hội, phục tòng ước thúc, là cái chế độ xã hội kia ». Khi ấy, được cảm-động tư tưởng của ông Ế-jăng nhất là vấn đề nữ tử giải-phóng tức là cho bọn con gái không có quyền lợi ở xã-hội kia lấy tự do, khiến cho bọn họ dự nhập cuộc sinh hoạt trong xã hội, và trên vũ đài xã hội yêu cầu cho con gái được những sự nghiệp công cộng. Khi ấy, trên cuộc sinh hoạt lại có sự phản kháng chủ nghĩa thoái-lị, chủ nghĩa ..-độ và chủ nghĩa cấm dục. Ba cái tư tưởng ấy tức là vấn đề trung tâm của hội Ế-jăng, có quan liên đến vấn đề cải tạo xã hội vậy.

VI

Cái luồng sóng tư-tưởng xã hội về quảng năm 40, bị một hồi phản động, trong khoảng 7 năm, tư-tưởng giới văn-nghệ Nga-la-tư bị cái ách kiểm duyệt rất là khốn nạn. Song tới năm 1855, vua A-bị-dăng đệ nhị (Alexandre II) lên ngôi, thì cái tinh thần nước Nga-la-tư lại hồi tỉnh rồi; cái khuynh hướng về chánh trị mới và ngọn lửa cách tân, so với trước lại càng bành trướng khắp toàn thể xã hội. Cái động cơ trực tiếp nhóm lên ngọn lửa ấy là sự thất bại về cuộc chiến tranh Khắc-lợi-mễ-á (Crimean war) mà bọn ông Tôn-si-tôi (Tolstoi) có tham dự. Tấm lòng ái quốc và cảm tình dân tộc (Sentiment national) của quốc-dân Nga la tư bị nung nấu vì trận chiến bại khả thương kia, đều đem cái nguyên-nhơn chiến bại ấy kết án cho cái « chế độ cũ », không có « xã-hội giám-đốc » mà nhân dân đều hô-hào: « Phải cải cách! » một thứ rất tươi-tốt, rất sáng-sủa, đã làm tung lên ngọn lửa ấy, là văn học.

Đồng thời, văn học cũng chịu ảnh hưởng cái tinh thần ấy mà phát đạt dị thường; dưới cái thế lực áp bách của tụi cường quyền, hăm hăm vào cái trạng-thái mơ ngủ là tư-tưởng và học rất vĩ đại về quảng năm 40 kia, bây giờ lại dấc, thế rồi tạp chí văn học cũng theo đó mà thành những nhà hướng đạo rất hữu lực cho xã hội.

Từ thời kỳ này, nước Nga-la-tư thường đem tấm lòng nhiệt thành « không tiền » và dị thường để cổ động cái tư tưởng công dân và cái quan-niệm quyền-lợi, nghĩa-vụ. Vì vậy mà địa vị của dư-luận nâng lên rất cao, chỉ dẫn được nhiều việc cải cách về « quốc-dân sinh-hoạt » và xã-hội sinh-hoạt. Cái tư-tưởng cội gốc của cuộc vận động cải tạo ấy là:

I, Tiêu-biểu sự tự do của « cá tính » và sự tự-do của chế-độ xã hội, mà quét sạch những cái « chế-độ qui-tộc » « chế-độ tộc trưởng » từ trước.

II, Yêu-cầu cho công-dân được lao động công cộng.

Trên « đời sinh hoạt », trừ bỏ hết những cái mâu thuẫn với « lý tính » (Raison) là những phần tử « thần bí » « tập quán » « tộc trưởng »; mà theo nơi, xây dựng cuộc sinh hoạt; « theo sự chỉ dẫn của lý tính »

Xét như vậy thì, chỗ cội gốc của cái tư tưởng ấy là: không cứ giai cấp có khác, phải lấy « nhân đạo » đãi nhau, thừa nhận cho nhân loại được tuyệt đối bình đẳng: trên xã hội thừa nhận cho xã hội được đồng quyền.

Song, cuộc vận động về nửa kỳ sau quảng năm 50, thì không hạn định ở phạm vi chính trị và văn-học mà thôi. Cuộc đại vận động ấy, ít nhứt có ba thứ vận động không giống nhau hỗn hợp lại:

I, Cuộc vận động về chính trị lấy sự nông nô giải phóng làm trung tâm; cuộc vận động này rõ ràng là có hàm lý tưởng dân chủ.

II) Cuộc vận động tư tưởng triết học; cuộc vận động này có thể cho là cuộc vận động tái-sinh của tư tưởng về quảng năm 40; song, đồng thời, chúng ta nên biết rằng: cuộc vận-động này là tư tưởng xã hội do chủ-nghĩa lý tưởng về quảng năm 40, đã dời qua địa bàn « chủ-nghĩa hiện thực » (Réalisme).

III) Sự di-động của trung tâm cuộc vận động xã-hội, đó là cái kết quả giáo dục phổ cập vào giai-cấp trung-lưu, giai-cấp bần dân trong xã-hội. Trung tâm điểm cuộc xã hội vận động, bèn tự giai cấp qui tộc di động đến giai cấp bình-dân.

(còn nữa)

Tài hoạt động khéo dùng

Ông bạn *Lê-văn-Đức* đương như được lòng tin cậy của mấy nhà buôn lớn ở đây. Từ ngày, ông thay mặt cho hãng « *Bảo hiểm Oversea ở Singapore* » thì có nhiều nhà thương mãi đến xin ông làm đại lý. Bởi thế nên hiện nay ông còn đương thương lượng với công ty « *Bảo thọ Huê kỳ Asia life insurance* Cie » đặng thay mặt độc quyền cho hãng ấy là hãng có hai chánh Phủ Huê-kỳ và Đông-Pháp cấm quyền ra xét. Còn bây giờ đây *Ông Đức* đủ thế lực mà lo về các việc bảo hiểm khác như xe hơi, tàu bè, nhơn mạng và hỏa hoạn. Ông cũng thông thạo cách thức giao thiệp với ngân hàng, lãnh mua bán vườn ruộng nhà cửa và vận tải. Ông đã tính với mấy nhà buôn, nhứt là hãng *Société Marseillaise d'Outre-mer*, đặng mua lẻ các thứ hàng như đồ tạp hóa gia vị, theo giá mua sỉ. Ông sẽ vui lòng tiến dẫn qui khách cho hãng Huê-kỳ chế tạo khí nghệ làm ruộng hiệu *Cormick Deering*, vì đồ ấy có lẽ sau này sẽ được dùng thạnh lắm. Ông cũng làm đại lý cho một hãng lớn kia đặng bán phân rải ruộng và ông cũng sửa soạn sắp đặt đặng làm đại-lý thổ sản và công-nghệ của người mình tin cậy mà giao cho ông. Đồng bào Nam Trung Bắc ai có để ý đến cuộc làm ăn ấy thì xin viết thơ cho ông. số 72 đường Pellerin Saigon. Ông cũng tính lập phòng chuyên lo xuất cảng nhập cảng vì ông có quen biết một hãng mua bán lớn ở Pháp.

Chúng tôi rất khen ông Đức vì trong việc ông làm có cái ý nghĩa giúp đỡ anh em ở vườn. Vì thế nên ai muốn mua gửi đồ vật chi ở Saigon Cholon thì ông sẽ làm liền. Ông cũng bày chỉ cách sang Pháp hoặc ra ngoại quốc cho học sanh và khách du lịch. Người dặn chỗ trước và gởi gắm ở dưới tàu, hầu cho ai muốn đi được yên trí và khỏi nhiều người đưa đón. Về phần học sanh thì ông chỉ người làm « thông tin » chắc chắn hầu hỏi cha mẹ có thể tin được. Ở Marseille thì sẽ có người lo cho lên tàu hay xuống tàu. Về mọi việc đó thì ông Đức chịu phần trách nhậm bảo lãnh hết.

Mới dòm vô ai cũng tưởng *ông Đức làm* « *cả mớ* » nhiều việc; mà nếu suy ra thì hiểu rằng mọi việc ấy chẳng qua là một câu chuyện « *Sắp đặt và giao thiệp* », khôn khéo mà ông Đức đã thông thạo lắm và đã có làm được rồi vì người vẫn đã quen biết nhiều đồng bào ở xứ ta và nhiều người ở ngoại quốc.

Tiện đây chúng tôi xin giới thiệu giùm *ông Đức* với đồng bào. Mà thật công cuộc làm lớn lao của ông dường ấy cũng đáng cho anh em trong xứ biết mà giới thiệu cho nhau. Riêng phần *ông Đức*, thì trong việc làm to tác ấy có hai ông *Nguyễn-minh Chiêu* và *Nguyễn Trung Vinh*, là người cũng yêu biết. Hai ông rất thông thạo việc thương mãi, và hết lòng tận lực giúp ông J. Lê-văn Đức.

Tự do diễn-đàn

Cùng báo Thanh-Niên-Tân-Tân

Báo T.N.T.T. đã kỳ rồi có thuật câu chuyện ở rạp hát tây rằng tôi có nói với mấy người chủ trương cuộc hát là nhờ tôi kêu nài nên tòa Đốc-lý Saigon mới cho các chủ gánh hát thuê rạp hát tây rẻ tiền, cũng là nầy khác nữa, các chỗ có ý mai mỉa cho tôi là khoe khoang muốn kể công ơn. Vì thế nên buộc tôi phải có mấy lời *trả* lời kêu nửa anh em thanh niên và lao động chỉ nghe một tiếng chuông mà hiểu lầm chăng.

Hôm 1er Mai nhân có người bạn ở lục tỉnh lên *chơi*, lại nhân nghe báo T.N.T.T. tổ chức cuộc hát và thuật ở rạp hát tây nên mời bạn đi xem. Ở rạp hát tây có sẵn một balcon cho nghị-viên thành phố, *đáng* lẽ tôi ngồi đó xem cũng được, nhưng tôi không muốn hưởng cái đặc-cách đó nên đi thẳng lên lầu, vào ngồi ở loge A. ở loge bên cạnh có ông Võ-khắc-Thiệu ngồi. Hát một hồi, tôi thấy ở chỗ balcon riêng để cho nghị viên thành phố nhiều người vào ngồi xem. Tôi hỏi thì ông Võ-khắc-Thiệu nói với tôi rằng mấy người đó là mấy người tổ-chức cuộc hát. Thành phố cho thuê rạp hát thì cho thuê chớ không bao giờ cho thuê mấy chỗ balcon riêng để cho quan Toàn quyền, quan Phó-soái, Nghị-viên quản hạt và nghị viên thành phố cùng những loges để cho các nhà báo. Tôi lấy làm lạ là sao mấy người tổ chức cuộc hát cũng là các nhà làm báo mà lại không hiểu cho như vậy. Tuy nhiên tôi cũng bỏ qua. Về sau thấy trong mấy người đó có mấy người ngồi ngiêng ngửa, người thì gát chưn lên ghế, người thì đạp chưn lên chỗ vòng balcon trước, có người lại lột miếng thuốc dán ở chưn dẽ ở vách tường, ngồi vừa gãi vừa lau mũ nặn ghẻ xong lại lấy thuốc dán dán lại. Tôi thấy cách cử chỉ mấy người mất cả lịch sự, tự do quá đổi quên hết phép vệ sinh, có chỉ cho ông Bá hội đồng địa hạt và ông Võ-khắc-Thiệu ngồi bên thấy. Hát xong lớp tôi cùng ông bạn đi xuống từng dưới chơi, nhân gặp M. Foyane tức là Huỳnh Phúc Yên là một người trong những người tổ chức cuộc hát. Tôi có nói hơn thiệt rằng nên khuyên anh em đừng có tự do quá, rồi có ông Đốc-lý cùng Nghị-viên tây họ thấy thì còn gì là thể thống Annam, rồi có ông Tây coi về rạp hát ấy thấy họ chạy rapport cho Đốc-lý thì ông Đốc lý cấm không cho Annam thuê rạp hát Tây mà hát nữa thì có phải thiệt cho annam không, vì các nghị viên Annam đã hết sức kêu nài ông đốc lý mới chịu cho Annam thuê rạp hát tây rẻ tiền hơn. Tôi nói chỉ có thế. Trong khi tôi nói, M. Phúc-Yên có hỏi tôi là ai, tôi chỉ nói là một người làm báo lấy lòng tử tế khuyên anh em đôi điều vậy thôi. M. Phúc Yên mới lên mặt sừng sộ với tôi hăm rằng sẽ công kích trên mặt báo, nầy khác. Lời nói ngôn ngang nên tôi không muốn biện luận với M. Phúc Yên toan bỏ đi, kế có một người lại nói gì với M. Phúc Yên (có lẽ là nó tánh danh tôi) rồi đó M. Phúc Yên lại tử tế mà nói cùng tôi: « Tôi còn trẻ tuổi nên lời nói có bề hung hăng, ông miễn chấp cho.

Tôi thấy người biết phải trái nên việc đó tôi đành bỏ qua. Hôm nay phải nói ra đây là vì báo T. N. T. T. muốn mai mỉa tôi. Vậy câu chuyện là thế xin anh em hiểu cho.

M. Phúc yên muốn công kích tôi gì nữa, cứ việc. Tôi không phải người khiếp những lời công kích nhứt là của M. Foyane *Phúc-Yên*.

Nguyễn phú Hựu
Nghị-Viên Thành-phố

Chiếc Zeppelin trở về Đức

Chiếc zeppelin của bác sĩ Eckener cai quản một *giờ đêm* ngày thứ tư đã từ nước *Mỹ* bay về Đức quốc. Chuyến về này có ở theo 18 người bộ hành.

Theo ông bác sĩ, thì nhờ không khí cầu mà cuộc vượt-biển từ đây không tốn tiền nhiều như trước nữa.

Có tiếng đồn rằng quan bác-sĩ đi chuyến này là chuyến chót.

Tin mừng

Bổn báo mới được tin mừng Mme, Mr. Phạm-kim-Tăng Giáo-học ở Biênhòa, mới thỏ sanh được một đứa con gái mỹ tự *Phạm-kim-Hoa*, tại Tân-ba (Biênhòa)

Bổn báo có lời mừng thầy cô và chúc cho cháu được ăn chơi mạnh khỏe.

T. C.

Hỡi Đồng-bào!

Hãy tiện-tặn đi. Nên nghĩ tới việc tương-lai của qui đồng-bào của gia-quyến qui vị và của nước nhà. Người nào mà không có tiền dư thì không làm giàu được cả

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

Nội hóa

XÀ-BÔNG thượng hạng giặt không hao, bọt nhiều, bào chế không thua của người ngoại quốc.

THUỐC GỘI DẦU, thứ bột và thứ nước, gội hết gàu, không rụng tóc, làm theo lối Âu-châu.

Chính tay người Annam mình bào chế ra tại hãng xà-bông hiệu « Đầu hình Annam »

11 Quai de Tân-phú-đông Sadéc

Bán sỉ và bán lẻ

Cần dùng thợ may

Cần dùng 5 người làm Đồ Nỉ thiện nghệ; 4 người làm Đồ trắng; 2 người làm Khuy-Nút thật giỏi, lương bổng cao.

Ai muốn xin do nơi M. Nguyễn-thông-Minh *Directeur* «AU CHIC TAILOR» HÙNG-VƯƠNG *14 Rue Sabourain mà thương nghị.*

HÃNG

M. L. M. Mohamed

Buôn-bán hột-xoàn

57 *Rue Catinat* 57 *Saigon*

Chúng tôi chuyên về buôn bán hột xoàn đủ cỡ, lớn cỡ, nhỏ cỡ, nước thiệt tốt, giá cả rất vừa.

Lại có bán cả đồ mỹ trang bằng vàng và platine. Đủ kiểu kiểu thời. Đáng chỗ qui ông qui bà tìm tới.

Tiếp rước rất tử-tế.

M. L. M. MOHAMED

Joaillier Diamantaire

57 Rue Catinat 57 Saigon

Không có bị cấm! Không có bị cấm!!!

Sách « Paris khám lớn Saigon » không có bị cấm. Chớ tin nghe lời hăm dọa mà sợ.

Phan văn Gia

Mấy bà Annam sang trọng ưa dùng thứ thuốc giặt hiệu NITIDOL GONIN để giặt những đồ hàng và những đồ lót mình mịn mông.

Thuốc NITIDOL GONIN là thứ thuốc mới chế, giặt quần áo khỏi phải dùng sà bông, khỏi phải nấu, khỏi phải trà, không mệt nhọc.

Lấy một chút NITIDOL bỏ vô chậu nước nóng, bỏ đồ giặt vô rồi đi chơi hay làm công chuyện khác — một lát lấy ra xả và phơi là rồi — đồ đã trắng, sạch, mà không dùa không mục

CÓ BÁN TẠI

ĐẠI-PHÁP ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Đường d'Ormay, so 84-90. — SAIGON

Maurice BARBEROUSSE Nhứt đẳng Bào-chế tế sư, Cựu Sanh y tại Đường-Đường tại Paris

Nhựt-Nguyệt-Minh
Thầy coi tướng.

Tôi là thầy xem tướng coi quẻ đã có tiếng trong lục tỉnh, cúi xin mời quí khách có giờ rảnh nhẹ gót đến coi cho biết phú, quí, họa, phước. Tôi biết chị bịnh tà ma, sửa xương dời lành người và trị bịnh đau trĩ.

Nhựt-Nguyệt-Minh
Face gare Mytho (Cholon

AN-THÁI-HIỆU
Tiệm bán bánh mứt
N° 3 rue Filippini — SAIGON
(Gần chợ mới bến thành)

Tiệm tôi mới mở thêm, làm các thứ bánh, mứt Bắc-kỳ, như là: bánh trung thu bắc (bánh giẻo) bánh in bắc, bánh mứt đều làm bằng những vật liệu thật tốt và cách làm rất tinh hảo đúng phép vệ-sanh, có nước bông-bưởi rất thơm, lại làm toàn bằng bột nếp bắc, và đường cát trắng ăn thật ngon.

Xin mời quí vị hãy dùng thử những món thực phẩm rất quí của ... nhà.

Bán sỉ và bán lẻ đều tính giá rẻ.

Kẻ làm người chịu

Tác giả *Hồ Biểu-Chánh*, ai đã coi tiểu thuyết của ông như Cay đắng mùi đời. Nhơn-tình ấm-lạnh. v. v...., đều chịu là nhà viết văn hay. Bộ *Kẻ làm người chịu* là một đặn bộ vì nghĩa vì tình đăng trong Phụ Nữ Tân Văn, trọn bộ 4 cuốn: 2$00

TẤM LÒNG NGHĨA HIỆP

Là một bộ xã-hội tiểu-thuyết, tả một chàng nghĩa-sĩ nặng lòng vì nước, sa... quả rồ một anh hùng lưu danh trong sử Việt-nam, đáng làm gương cho người đời soi chung, tác-giả là: *Lê bảo-Quang* trọn bộ 2 cuốn: 0$80.

HẬU TAM QUỐC

Đã ra đời, đặng độc-giả rất hoan nghênh, đang in tiếp, mỗi cuốn: 0$40.

Ở xa, theo giá tiền trên đây mà gởi, khỏi trả tiền cước, không gởi lãnh hóa giao ngân.

Tín-Đức Thư-Xã
37, rue Sabourain — Saigon

Thuận-Thái-Lai

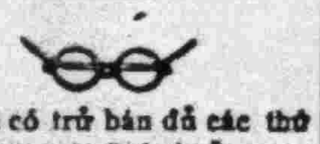

Bổn hiệu có trữ bán đủ các thứ ngọc-thạch, như là Phí-thuế ngọc-khí, thanh ... ngọc-thạch kiếm-tinh-ngọc-thạch, và đủ các thứ kiếng kiến con mắt, cận thị, viễn thị, lão niên, toàn là kiến nước Mỹ đem qua, và thí nghiệm con mắt rất hạp vệ sanh, cũng có đủ thứ kiếng kim-thời rất đẹp giá rẻ.

Vậy xin mời quí ông, quí bà thừa giờ xin dời gót ngọc đến xem hoặc mua; không mua, Bổn-hiệu cũng hết lòng nghinh-tiếp.

Thuận-thái-Lai
Rue des Marins N° 353 Cholon
Bổn chủ-nhơn cẩn khải

Phòng văn Biện sự

A. Nguyễn-v-Thinh
Agent d'Affaires
N. 26 rue de la Paterie Cantho
Không nề lo giúp việc kiện thưa.

Kính cáo

Tôi là *Madame* Nguyễn thị Xuân kính trình quý vị hay rằng bà *Marie Mỹ* mắc công chuyện phải về Bắc nên bán lại cho tôi cái tiệm hiệu «AU BON MARCHÉ SAIGONNAIS. — NGUYỄN-THẨM» *ở đường Vienot số 54 Saigon*. Vậy từ ngày 1er đến ngày 15 Août 1929 ai có điều chi ngăn trở thì xin lại nhà tôi, hay là viết thơ cho tôi mà thương nghị. Hết hạn 15 ngày đã kể trên đây thì tôi không có can thiệp vào những việc đã giao với bà *Marie Mỹ* nữa.

Madame Nguyễn thị Xuân
N° 46 Boulevard Charner Saigon

Muốn bán gấp

Muốn bán một cái tiệm Café Restaurant tại Cholon đường Avenue Jaccareo N° 19. Tiệm chưng dọn thiệt đáng kim-thời, các món đồ đều còn mới tinh hảo. Ai muốn mua hết hoặc là muốn cần phố không xin lại đường Sabourain số nhà 21 Saigon mà thương nghị.

Kính cáo,
Nguyễn-văn-Dầu

Lời rao

Phòng văn của quan Chưởng Khế FAYS, ở tại đường Pellerin số 93 kể từ ngày 1er Août 1929 đã dọn lại số 97 cũng tại đường Pellerin = Saigon.

Phòng khám bịnh

của Y khoa Tấn-Sĩ
ĐỖ-VĂN-TỐT

Ở SAIGON
Đường Pierre Flandin N° 2
(Ngang vườn ông Thượng. Góc đường Chasseloup-Laubat)
Khám bịnh
Sớm mơi 7 g ở tới 9 giờ.
Chiều 2 giờ tới 4 giờ

Ở CHOLON (Bình Tây)
Đường Gia-Phú N° 186
(Ngang Chợ mới)
Khám bịnh
Sớm mơi 9 giờ tới 11 giờ
Chiều 4 giờ tới 6 giờ

Anh Khóa,

KỂ CHUYỆN A-PHIỆN.
MỚI LẠI!

Xin ông nào đã hẹn mua, mau lại lấy kẻo hết

Đỗ-như-Liên
91—93, Rue d'Espagne, Saigon

Pensionnat SADEC

Tiểu học văn-bằng ngày 6 Juin 1929, gởi đi 21 trò đậu 17 trò
Sơ học văn-bằng ngày 17 Juin 1929, Gởi đi 15 trò đậu 9 trò
NGÀY TỰU TRƯỜNG 1er Août (nhằm 26 tháng sáu Annam)

Nhớ gởi thơ dặn trước chỗ kẻo hết.

Cai trường:

Bijouterie Tonkinoise

Ngọc-Lan

Có thợ làm vòng, xuyến, chuỗi hột, hoa tai, thiệt khéo.

Cordonnerie HỢP-THÀNH

Đóng giầy tây, và giầy đờn bà đủ các màu da, theo kiểu kim-thời, thiệt đẹp, và chắc chắn.

Có may ballons d'association đá thiệt bền. Và có làm ấm đựng nước trà bằng da và bằng mây thiệt tốt.

Xin quí ông, quí bà chiếu cố cho, bổn hiệu rất cám ơn vô cùng.

Nay kính mời.
Phạm-văn-Tâm, *Propriétaire*
Bd Albert 1er N° — 117-119
Dakao — Saigon.

Vua thuốc lậu

Thuốc Từ-ngọc Liên có đủ thứ chuyên môn trị các bịnh lậu, tim la (sang-độc) hột, trẻ khí văn văn, bịnh nặng và lâu thế nào cũng mạnh được nọc có con mạnh rể, thiên hạ hoan nghinh lắm, đã nổi khen là Vua Thuốc Lậu. Thuốc bạch-đái, điều-kinh, tà bại, xuội, ar-thai thiệt là kỳ phương linh nghiệm. Bán contre remboursement mua thuốc phải kể bịnh cho thật kỹ, thơ hỏi thăm phải kề có trả lời, muốn bỏ Á-phiện nên hỏi thăm thuốc này trước hết, hay lạ lắm. Gởi 5 xu có lấy catalogue.

Thơ, dây thép đề cho M. Linh Thành Song *Pharmacien à CAI NHUM (Poste)*. — Có gởi bán ở *Saigon: 30 Aviateur-Garros Téléphone 923*

Xin lưu ý
Nguyễn-văn-Dương

Cựu *Kinh-lý sở khám đạc Kinh-lý ngoại ngạch*

Lãnh đo đất, phân ranh, chia đất, vân vân... Rạch-giá Ville

TIN TRONG NƯỚC

NAM-KY

SAIGON

Xin quan Chưởng-lý và sở Vệ sinh để ý

Ở đường Quai de Belgique và Quai de la Marne có nhiều tiệm làm và bán nước mắm không đúng luật theo nhà nước định. (Azote 15°). Chất bổ thường được 15 độ và 10 độ. Như thế là một sự hại to cho dân; vì nước mắm là món ăn hằng ngày của dân Annam và tiêu thụ nhứt ở cõi Đông-Pháp này.

Xin quan Chưởng lý và Sở vệ sinh xét lấy những nước-mắm ấy, đem về cho sở hóa học thử lại coi đủ chất bổ cùng đặng nghiêm trị những kẻ giả dối.

Thật là một cái ơn to cho dân Annam chúng tôi.

H.T.V.

Đôi lời khẩn cầu cùng quan Đốc lý thành phố Saigon.

Đã lâu hằng thấy các báo tây nam bàn bạc về vấn đề nước.

Bấy lâu nay, thành phố Saigon lo phương này, cách kia cho có đủ nước dân dùng. Còn bổn phận của dân, hễ ai ngụ tại châu thành Sài gon, tại phải đóng tiền nước, không ai khỏi cả, lẽ ấy tự nhiên. Có một điều này bất công là dân cũng đồng dân, đồng bị đóng tiền nước; mà chỗ dư nước dùng, còn chỗ không có một nhỏ!

Như bên Xóm-Chiếu bấy lâu nay dân đều bị đóng tiền nước mà không có một giọt uống. Từ hôm tháng Mai 1929 tới nay mới thấy xã tây cho một cái xe phát nước bên Xóm chiếu tại đường Jean Eudel.

Còn phía đường xuống Long-kiển, theo bờ kinh không có một giọt. Ký giả thấy ở đường Jian - Eudel cũng không bao nhiêu người, có nước dùng, vì cái xe Camion chở nước ấy nhỏ quá, sớm mai một xe, chiều một xe, họ áp nhau giành sơ qua liền thấy hết. Nhưng vậy còn có chút ít, còn mấy chỗ nói trên đây đều chết khát.

Vậy xin quan đốc-lý thành-phố soi xét, lại mà cho nước đủ mấy chỗ nói trên, cho dân có mà uống, dân chúng tôi hết lòng đội ơn các ngài.

Một người dân ký

GIADINH

Hỉ tín

Hôm ngày 6-8-29 ông Lê-kim Lễ là cựu học sanh trường cao đẳng Hanoi, cưới ... bà góa phụ Nguyễn-thị Quới, sính duyên cùng cô Trần-thị-Dều, con của bà góa phụ Bùi thị Đa ở tại Phú-xuân Đông. Bổn báo có lời chúc mừng.

MYTHO

Trả lời ông Võ tôn Hiến

Bổn báo mới tiếp được thơ ông cắt nghĩa rằng trong vụ đất Cái thia, ông tương quan không ăn thua chút nào hết, và hai tên Lịch và Minh đã ưng thuận nhau. Hai người chánh vai đồng đã tự mình ưng thuận tới có ai xen vào làm chi. Bổn báo cũng tin bằng lời mà nói rằng ông Hương quan là người ngoài cuộc. Về chuyện ruộng đất đã xong rồi thì trở ông Hiến và ông S. G. ... nếu có qua đi đừng bàn đến nữa.

BIENHOA

Tự tử bằng dầu lửa

Vừa rồi tại sở Cao-su Hàng-gòn (Bàu bèo) có một người Bắc-kỳ tự tử bằng dầu lửa một cách rất thương hại và gan dạ thuở nay chưa từng có.

Số là trước kia người Bắc-kỳ vô làm sở ấy, tiền công mỗi ngày được khá, coi được đôi mươi dân Bắc-kỳ lấy mả Cao su, mà lại lành mạnh như thường. Kế đó người bị cây đè lọi tay và chơn.

Trong hội thấy vậy đem người nằm nhà thương dưỡng bịnh. Bịnh ấy có thể quan thầy sửa lại lành như thường nhưng không hiểu tại sao quan thầy không sửa chỗ lọi đó, sau mạnh lại cũng đi cà nhắc cà nhỏ, phải mang tật cả đời, đi đứng hoặc làm công việc thua sút hơn ngày trước.

Người trở về sở xin làm, nhưng mà không đặng số tiền công như hồi trước. Bởi vậy cho nên trong hội sở ấy nghĩ tình người có công, cho làm, mà không đặng phần việc trước và số tiền công mỗi ngày lại sụt, như lúc mạnh giỏi lãnh 0p.70 bây giờ lãnh 0p.40 cũng ăng làm kiếm tiền cơm độ hồ khẩu, đã vậy lại bị người hiếp đáp mắng chửi, lâu ngày buồn rầu bổn phận bị tê có quyền nói nặng nhẹ chịu không nổi.

Đêm ngày muốn lánh khỏi chỗ đó, mà không biết đi đâu và có ai dùng hay không. Bèn nghĩ có một cách chết mà thôi. Mà chết sao cho thiên hạ nói mình là người có gan dạ. Bữa lãnh tiền rồi và trả nợ dầu này dân kia còn dư bao nhiêu mua hết lít dầu lửa chẳng hề nói với ai biết. đi thẳng ra ngoài sở cao su một mình đổ dầu lửa từ trên đầu xuống quần áo ướt hết, rồi lấy diêm quẹt chính vào cháy sáng rực, đứng chịu rọn lửa cho tới khi ngã nằm xuống đất.

Thiên hạ thấy có lửa khói bay khét, chạy đến đó coi và trị hô lên. M. Bazé cũng ra đó sai người khiên người Bắc kỳ ấy vào nhà thuốc của sở. Người Bắc kỳ ấy còn hơi hớp minh nằm mặt mày gì cháy nám khét nghẹt. Và nói cho ông Bazé biết, và tự tử lấy, và, nói vừa rồi thì ... nơi lên.

Ông Bazé thấy cũng thương tâm (ông là người mắn mà An-nam) liền cho người tẩn liệm và chôn cất một cách rất tử tế.

C. L.

TRUNG-KY

HUẾ

Tự tử chăng? Ám sát chăng hay vô ý chết đuối

Thầy Lê Toống 22 tuổi làm trợ giáo ở tỉnh Bình Định, nghỉ nắng về ở Huế. Thầy là con một ông Phán Cá... ở tại Khâm Bửu ... liền thơi trên nhà bà mẹ, ở trên xóm Kim Luông. Đến chiều mát, gần lúc dùng cơm tối, thấy mặt cái áo sơ-mi cái quần lụa, đi hứng mát theo ... theo bờ sông; ở nhà bà mẹ đề tơm đợi, đến tối chưa thấy về, mai lại cũng không, tối mai cũng không; cả nhà đều phập phồng lo sợ đi bối thì thấy bởi nói rằng đi chơi xa mà thôi, và chẳng bao lâu cũng phải về.

Dè đâu ngày thứ ba (19 juillet) làng xóm vớt được một cái thây chết trôi, mặt áo sơ mi, quần thì trôi đâu mất 2 mắt lòi ra khi vớt lên một chập thấy mình bầm đen và mặt mày nát nát. Một chập sau, quan sở tại đến; báo bà mẹ; bà chạy đến nói rằng đó không phải là chân tôi vì tử thi đen quá. Sau soát trong mình, thấy trong bọc sơ mi có cái mùi soa, xổ ra coi thấy có hai chữ L.T; ở nhà mới biết thì đã hởi ôi; bình vỡ gương tan đâu rồi.

Đến ngày 20 juillet, cất đám ma cũng rất trọng hậu. Tự tử chăng? Không lẽ. Bị ám sát chăng? Chưa chắc; vô ý xuống tắm mà bị chơn chăng?

Và lại chỗ vớt thầy ta là nơi Bạch Hổ; xưa nay đã làm mồ vô chủ cho biết bao nhiêu khách trừ hoa, nên thiên hạ vẫn tặng cho là có «hủy.»

Mới nghe tin rằng nguyên do sự chết đó có lẽ là sự nất tình: nghe nói rằng thầy đã hẹn ước với một người tình nhân ở Quinhơn, mà về Huế, ở nhà lại ép lấy một người khác mà thầy không vừa lòng; nên mai lại là ngày đám cưới thì chiều này thầy bất đắc kỳ tử. Nghe nói thầy có để lại một bức thơ tuyệt mạng, nhưng ở nhà sợ sinh chuyện lôi thôi nên giấu đi cho êm.

Muốn bán

Một cái xe hiệu CITROEN số C. 5796, ba chỗ ngồi máy móc còn tốt vỏ, ruột mới, sơn lại tốt, đồ phụ tùng đầy đủ. Xin do nơi M. Trần-văn-Ngô *127 Rue Georges Guynemer Saigon.*

GIÁ BÁO
Thần-Chung

Một năm	12$00
Nửa năm	7 00
Ba tháng	4 00

Mandats xin nhớ đề cho
M. Nguyễn-văn-Bá
Quản-lý báo Thần-Chung

Lời rao

Tôi tên là NGUYỄN-KINH, có lời cho chư vị Đồng-bào hay rằng: Kể từ ngày 12 Août 1929 thì tôi mua lại cái tiệm đặt-ủi hiệu «HIỆP-CHÂU», *ở đường Vassoigne, Số 46 (Tân-Định)* của ông Phạm-văn-Hệ. Vậy thì từ bữa nay tới ngày 12 août ai có thiếu dư gì với ông Phạm-văn-Hệ thì được phép hỏi hang, cho kể từ ngày 12 Août đến sau thì tiệm «Hiệp-Châu» về tay tôi thì không ai được hỏi hang gì về sự dư-hiếu của ông chủ cũ được nữa. — Còn quần áo vẫn lấy được như thường.

Nay kính,
Nguyễn-kinh

Gia-long Học-đường

118-170 Rue Chasseloup-Laubat Saigon

Ngày tựu trường: 1er Aout 1929

Nhà trường đều thay cũ đổi mới, việc học rất chấn chỉnh theo qui củ chuẩn, thằng nhà trường nhận những trò thiệt học, không chấp hứa những trẻ mượn đường học để ăn chơi — Thầy dạy Tây Nam, từ lớp trên tới lớp dưới toàn là tay sư-phạm xuất thân cốt dạy lấy tiếng. Ban đêm có lớp dạy riêng cho những trò dở dang khoa-cử — Hãy lối coi chương-trình học tại bổn-trường.

Muốn bán

Một cái máy hát bóng đủ đồ, có cả bàn để máy, sắt bồ màn để làm rạp, cột và giấy treo ..., 12 cái bàn cẩm cỏ, chừng và trống, một tấm bản hiệu, 180 cái ghế bằng sắt và bằng cây, tất cả những thứ ấy chứa trong một cái phòng ... có cả hườm và ...

Hỏi tại nhà M. B. de Roland Syndic-Liquidateur. 34, rue Garcerie — Saigon

Sách mới xuất bản

TRƯỜNG TÌNH BÍ MẬT

Tác giả: DƯƠNG MINH ĐẠT

Tích này có nhiều chuyện bí-mật lạ thường. Biết bao nhiêu giọt máu đào nhuộm đỏ tấm bản «TÌNH» trên gương trong xã hội. Bộ sách này dài, đã xuất bản 3 cuốn, định mỗi tuần ra tiếp một quyển. Giá mỗi quyển 0$40.

2° VIỆT-NAM LÊ-THÁI-TỔ, *tác giả*: Nguyễn-chánh Sắt, nói về lịch-sử nước nhà mình 1 bộ, 4 cuốn giá mỗi quyển 0$50

Mua sỉ và lẻ do nhà in ĐỨC-LƯU PHƯƠNG.

148 Rue d'Espagne Saigon.

THE SINGAPORE STORE

Branche Store 15 Rue Vannier
Succurcale: *158 Rue Catinat Saigon*

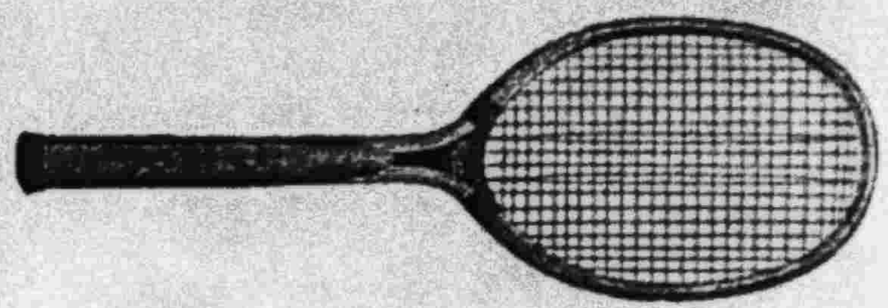

Raquettes meilleures marques
Casques Singapour.— Chaussures.— Cravates, etc....
Expédition à l'intérieur.

Chú ý xem; Người thanh niên, con đi học ... mua sách T. H. C. P., vì đặng rõ nhiều điều, nhiều luật mẹo nào chưa rành. Người lỡ hồi đều dùng sách T. H. C. P., bởi tiếp các sự đính đắp của người theo đời nay. Nhiều cha vì muốn dạy con trong giờ rảnh cũng mua sách T. H. C. P. vì cách dạy rành rẽ và dễ hiểu lắm. Người nữ quá niên muốn biết chút ít tiếng pháp đặng dùng với đời ta, cũng học sách T. H. C. P., bởi cách dạy lẹ lắm, chẳng có bài vở chi mà không hữu ích. Nhiều giáo sư dạy đem dùng sách T. H. C. P. bởi cách dạy này làm tấn phát mỗi ngày đều thấy. Người hay chữ pháp cũng có mua sách T. H. C. P. mà xem các sự hay dở vì mỗi bài trong sách này cần nhiều công và ý kiến. Ai nấy đều dùng sách Tôi Học Chữ Pháp, bởi trong sách này cách dạy đi ... như mỗi tên đâm ngay vô giữa bia.

Rất cần: Còn ít trăm quyển nhưt mà thôi; ai muốn mua, xin đừng dục dặc, kẻo phải chờ đợi kỳ in tới thì lâu lắm. Mỗi quyển, 2$; trọn bộ 2 quyển, 3$50. Mandats gởi cho **Roussel** Cholon. Có gởi bán trong chợ mới (Saigon) nơi hiệu Nguyễn hị-kinh. Mời đồng-bào đến đó mà xem thong thả trước khi mua.

Muốn học tất mau giỏi để làm việc thì đến;

ECOLE CENTRALE DE COMMERCE

18 — 20 Rue Thomson Saigon

TRƯỜNG DẠY: *Bút-toán, thương mãi, ngân hàng, đánh máy chữ, viết-tắt, chữ Pháp, chữ Anh.— Giáo-sư xuất thân các trường cao-đẳng thương-mãi.*

Trường kiếm dùm việc cho học-sanh giỏi.

Thơ và mandat gởi cho: *Monsieur* Trần Mạnh-Nhàn
Directeur de l'Ecole de Centrale Commerce.
Bổn trường lãnh làm công việc sổ-sách.

DĨA HÁT BỘI

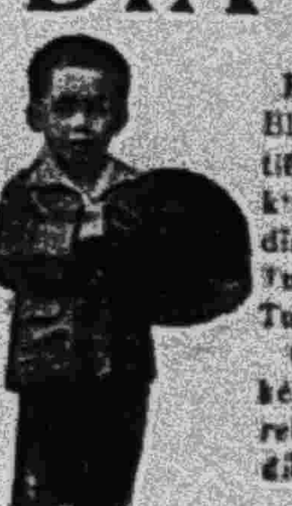

Kim thời bạn VAN-THÀNH-BAN Rút sang dĩa BEKA điện khí. Hát rất lớn tiếng, nghe rõ như tiếng người hát. Không hao kim, hơi đậm êm không chát tiếng. Thật là hay hơn hết, không có dĩa hát bội nào sánh bằng.

Tuồng Mộc-quế Anh đương cây trọn bộ 3 dĩa. Tuồng Tống-tửu Đơn-hùng tin trọn lớp 1 dĩa. Cô sáu Xuyến, cô tư Phúc, Mẹ Kỳ, là đào hép rất thịnh danh. Và có dĩa đạo *Chansons religieuses* và dĩa Bắc-kỳ ... tại, cũng lấy bản điện-khí. Giá mỗi dĩa 2$80.

Có gởi contre-remboursement cho các nơi.

Trữ bán tại tiệm LÊ-VĂN TÀI
82 Rue Georges Guynemer. — Saigon

ĐẠI-ÍCH
29, đường Tổng đốc Phương
CHOLON

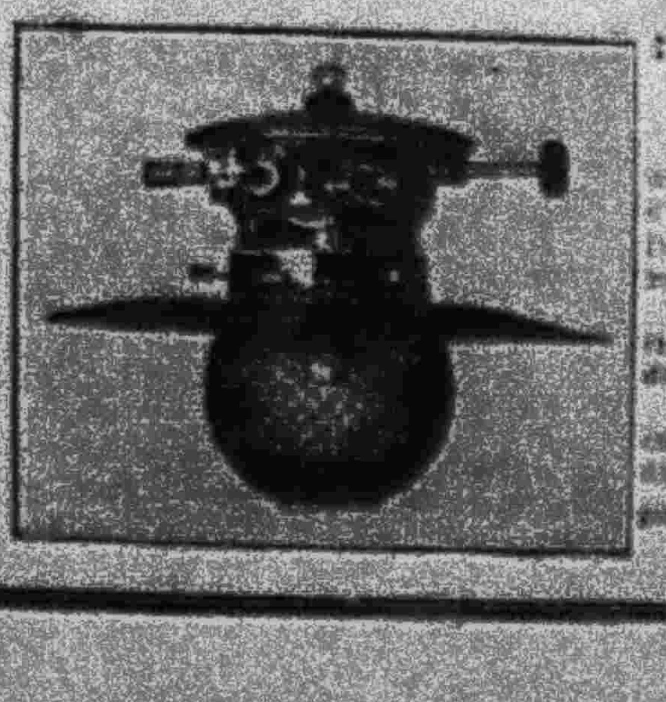

GIÁ 18$00

Qui ông nghiệp chủ xe hơi thông thạo đều ưa đến hãng

AUTO-ACCESSOIRES
MAISONDIDIER

61, đường Pellerin — Giây nói: 5 554

PHARMACIE SINO-ANNAMITE

THIÊN-HÒA-DƯỜNG

No 208, Rue des Marins-Cholon

Thứ thuốc tán nầy có sức giải trừ các chứng bịnh của trẻ con và làm cho thân thể con nit trở nên cường tráng. Trong mình đứa trẻ nếu có bịnh thì uống nó vào trừ bịnh, còn bình thời vô bịnh uống nó thì đặng hữu ích cho thân thể đứa trẻ. Nếu y theo cách dùng đã chỉ trong toa để trong bao mà cho uống thì ứng nghiệm như thần.

Mỗi gói giá là . . . . 0.$25

THIÊN-HÒA-DƯỜNG

Chủ-Nhơn ; Y-học sĩ Diệc-Hoài-Đồng cẩn-khải

Huỳnh-công Phát Học đường

19 à 35 Boulevard Kitchener (Cầu-ông-lãnh) Saigon.

Bãi-trường : 30 Juin 1929.

Tựu-trường : 1er Août 1929 nhằm ngày 26 tháng 6 Annam

SƠ-HỌC. — Dạy từ lớp Ấu học : (cours Enfant n) tới lớp nhứt (cours Supérieur).

Tốt-Nghiệp : Có lớp 1re 2è và 3e Année.

Tựu trường này, đổi thầy dạy lớp nhứt, kỳ dư mấy vị Giáo sư dạy cũ lại như thường, nghĩa là **M. Jules** Cử-nhơn Văn-Pháp và **Mme Gremillet** cựu nữ Giáo-viên trường Sư-phạm Saigon, luân phiên dạy về khoa Văn-pháp (français)

M. Trương văn-Huấn, Cử-nhơn khoa Lý-học, cựu học sanh trường sư-phạm Toulouse, Đại-Pháp, dạy ròng về khoa Lý-học, (Sciences) trong các lớp ; 4 vị có cấp-bằng cao-đẳng sư-phạm Hanoi, chia nhau dạy Pháp toán, địa-dư, sử-ký, vẽ, vân vân. . . .

4 vị có cấp-bằng sư-phạm Saigon, cựu giáo thọ, luân phiên với 4 vị trên và Mme Gremillet, dạy mấy lớp thi sơ-học.

1 vị cựu giáo nho trường Bổn-quốc M. Nguyễn-hữu-Nghĩa dạy Lễ-Nghi và phong-hóa Việt-Nam trong các lớp.

Bổn trường chọn ròng thầy thiện-nghệ về khoa Giáo-Huấn, lại thêm hễ vị nào thiện-nghệ về khoa gì thì giao dạy khoa ấy, nên nhờ vậy học-sanh Bổn trường học mau khá lắm.

Kỳ tựu này, Bổn trường có mở riêng một lớp 1ère Année B. để dạy rút thọc sanh thi sơ học rớt khoa rồi đặng kỳ thi tới hễ đậu cho đủ sức thi vô trường lớn nhà nước ; collège Pétrus-Ký, Cantho Mytho hay là Ecole Normale d'Instituteurs, Saigon ;

Còn mấy trò có cấp-bằng sơ học rồi rồi, phải ngồi lớp 1re Année A.

Năm nay, hội thi Cấp Bằng sơ học (A) và Tiểu học (B). Bổn trường xin đăng tên mấy trò đậu ra đây vậy mới đủ cớ và xin trong Lục-châu xem lấy đó thì đủ biết Bổn trường dạy dỗ cả mảng là thế nào.

A	B
Thái-văn-Cừu (Rachgiá)	Huỳnh văn-Khe (Longxuyên)
Quách-Vinh (Baclieu)	Lý-đức-Tước (Hanoi)
Nguyễn-văn-Nghĩa (Chợlớn)	Lê-văn-Trảng (Châuđoc)
Huỳnh-nhuận-Đức (Longxuyên)	Phạm-văn-Tại (Châuđoc)
Nguyễn-văn-Ích (Vinh-long)	Trần văn-Chiêu (Biênhoa)
Nguyễn-văn-Phi (Gòcông)	Bạch-ngọc-Hạp (Mytho)
Huỳnh-văn-Lung (Baria)	Nguyễn-văn-Thông (Hanoi)
Đặng văn-Tông (Cholon)	Vưu-tấn-Thi (Baclieu)
Lê-văn-Truyện (Bentre)	Phùng-Tích (Cholon)
Châu-thanh-Thơ (Travinh)	Nguyễn-văn-Bé (Cap St Jacques)
Phạm-kiết-Lén (Baclieu)	Trần-Nhiều (Saigon)
Nguyễn-tấn-Kiều (Saigon)	Nguyễn-văn-Thiện (Saigon)
Huỳnh-văn-Dư (Soctrang)	Lê tấn-Giát (Gocong)
Nguyễn-văn-Kính (Cholon)	Nguyễn-quan-Henri (Sadec)
Bùi sơn Trung (Baria)	La-Đồng (Sadec)
Trần-quan-Nghiêm (Saigon)	Huỳnh-hô-Cang (Rachgiá)
Tés-Eo-Hanh (Cambodge)	Trương-văn-An (cholon)
Nguyễn-văn-Kiệt (Saigon)	Nguyễn-tấn-Hiền (Soctrang)
Nguyễn-văn-Trạng (Baria)	Đỗ-ngọc-Hoà (Haiphong)
Lê-văn-Phép (Tânan)	Nguyễn-trọng-khiêm (cholon)
Châu-công-Cảnh (Saigon)	Khưu-văn-Phước (Pnompenh)
Nguyễn-văn-Sương (Giađịnh)	Quách-văn-Vệ (Giađịnh)
Lê-văn-Lâu (Thủdầumột)	Nguyễn-Hoan dit Hựu-Pnompenh
Phạm-ngọc-Hữu (châuđốc)	Phạm-văn-Hơn (Giađịnh)
Nguyễn-kim-Trân (Gòcong)	

NOTA. — Xin gởi thơ đến chỗ trước và hỏi cuốn Điều-lệ Bổn-trường. — Gởi thơ đề như vầy : Monsieur le Directeur du Pensionnat :

Huỳnh-công Phát

Boîte postale N° 539 Saigon

MÁY HÁT BÓNG - TUỒNG HÁT BÓNG (films) — ĐẾN CHỖI MÀU-dùng trong các Rạp hát ở ĐÔNG-PHÁP, đều do ở hãng :

Indochine Films & Cinéma

106 Boulevard Charner-Saigon mà ra.

Phan-Sào-Nam

NỮ QUYỀN

Xưa nay đàn bà con gái ta, buồng the bếp núc, ngoài ra có biết đâu là trời đất ; áo quần cơm rượu, ngoài ra không biết gì là nước non. Kia vợ dân cày, kia con kẻ khó, lủi thủi ở chốn bùn lầy, lao xao ở nơi chợ búa, thì giờ họ quá ít, mà trí thức họ quá nghèo, vẫn không đáng gì trách đến họ, chỉ trách ở những hạng dựa lưng vào cha mẹ mà sẵn lốt phong lưu, nương bóng ở ông chồng mà chia nền phú quí, mà thì giờ họ chỉ hao tổn về tứ sắc, tài bàn, cuộc chơi nhà hát, trí thức họ chỉ chăm vào dồi mài son phấn, trau chuốt vòng kiềng. Hỏi địa vị họ ra thế nào, không bao giờ họ nhắc tới. To tăm, rộng tiếng, chẳng qua là nạt dọa mấy đứa bần cùng, bủng má, trề môi, chẳng qua là kiêu ngạo mấy người cực khổ. Cách đàn bà con gái nước ta như thế, có gì là nhân cách nữa đâu ! Nhưng có một việc rất quái gở lạ lùng, gần đây mới xuất hiện ! Cuối thế kỷ thứ XIX, đầu thế kỷ thứ XX, làn sóng văn minh ở Âu, Mỹ dầy ít nhiều bọt bèo vào Đông Á, thình lình mà hai chữ « Nữ Quyền » mới nảy ra ở trên mấy tờ báo, nhấn thấp thoáng ở bên tai các cô, các chị cũng có hai chữ « Nữ Quyền » là làm sao, thời cũng biết trả lời rằng : « Nghĩa là quyền của đàn bà con gái mình ». Hỏi quyền người đàn bà con gái là làm sao. Chắc không ai trả lời cho đúng được !

Theo ở trên mặt chữ mà nói, « Nữ Quyền » nghĩa là quyền người đàn bà con gái cũng như « Nam Quyền » nghĩa là quyền người con trai, nhưng xét cho đến gốc chân lý, thăm cho đến nguồn triết học, thời « Nữ Quyền » với « Nam Quyền » tất cả thu nạp vào trong hai chữ « Nhân Quyền ». « Nhân Quyền » nghĩa là quyền của người mà cũng là quyền làm người. Rằng quyền của người, tức là cái quyền đó, hễ người thời đáng được. Rằng quyền làm người tức là đã một con người, tất có quyền được làm con người

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

. . . . Con trai là người con gái cũng là người, ở trong chữ quyền người đã bao bọc cả trai với gái, không cần phải phân biệt Nam Quyền, Nữ Quyền. Nếu phân biệt Nam Quyền, Nữ Quyền cũng là dư. Nhưng chỉ vì từ tệ hại quân chủ chuyên chế phát sinh ra, mà cái học thuyết « Tam cương » làm tai hại cho một số người rất nhiều, mất trót hết quyền người.

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

(còn nữa)

TRƯỜNG

Nguyễn-văn-Mùi

10.Rue Martin des Pallière 10

Ngan ga Dakao Saigon.

Dạy các khoa đây rất chuyên môn và tự quyết rằng những học sanh của bổn trường khi chung khoa sẽ đặng thành tài. Nếu liệt-quới muốn đặng rõ ràng hơn xin đến tại trường coi cách dạy đó thì biết.

Chuyên dạy khoa :

Bút toán Thương mãi Thu xếp đủ cách tính sổ sách nhà buôn kiếm cho lời tỏ, dạy cách khởi sự sai sót. Lớp học dạy ban ngày mỗi bữa từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi.

Đánh máy viết và cách dùng máy in nhỏ trong nhà buôn. Chỉ các cách thức cần kíp cách đánh những giấy tờ nhà buôn, luật sự nhà nước, ngân hàng, vân vân.

Viết thơ ở đơn trang theo nhà buôn và các cách làm những toa phiếu, giấy nợ cùng các giấy tờ khác của nhà buôn và ngân hàng (Documents commerciaux) Hai khoa này dạy giùm

Có điều chi muốn hỏi cho rành xin viết thơ thương nghị.

Lãnh biên chép giấy tờ, đơn trong bằng máy viết nhà in thơ từ, cahier des charges bằng máy Duplicateur làm mau cho kỷ.

Lãnh làm sổ sách nhà buôn trong theo luật. Làm kỹ lưỡng và mau.

Sách mới xuất bản

Phong-hóa Lễ-nghi là một cuốn sách dạy về luân-lý rất có ích cho mấy em nhỏ, nên mua mà học cho biết : 1 cuốn chỉ có 0$40 ; và cũng có bán các thứ Bài-ca Cải-lương :

Huất-tri-cung cứu giá . . . 0$50
Triệu-tử đoạt ấu-chúa . . 0.50
Lưu-bị cầu-hôn giang-tả .0.60
Phàn-lê-huê phá hồng-thủy-trận 0.60

Mấy thứ sách kể trên đây mấy hàng sách đều có bán, cùng thơ tuồng, truyện vân vân, do nơi M. Phạm-văn-Cường. *109 rue Lý-thành-Nguyên Cholon*

Cuốn Cải-lương Địch-thanh kết duyên Thoại-ba Công chúa in gần rồi.

Nhân-đạo ! nhân-đạo !

Ở vào cái thời-đại vô-nhân-đạo này, ai là người muốn trở lại nhân-đạo, thì hãy đọc cuốn :

NHÂN-ĐẠO

Của Cường-Học-thư-xã xuất bản. Mỗi cuốn giá 0$40. Xin gởi thơ cho :

M. *Lê-tấn-Tài*

Cường-học thư-xã

Rue Landes N. 8 Mytho

Nếu các ngài muốn

Vay mượn, Mua nhà cửa, đất cát, vườn ruộng, Làm nhà, Mở mang việc khai-khẩn, Buôn bán

Thì nên đến nhà :

ĐÔNG - PHÁP ĐỊA - ỐC NGÂN - HÀNG

Đại-Lý

PNOMPENH	SAIGON	CẦNTHƠ
Bd Doudard de Lagrée —	*32, Bd de la Somme* —	*Bds Saintenoy et Delanoue*
HAIPHONG	HANOI	BANGKOK
Bd Bonnard et rue Maréchal Joffre	*89, Bd Francis Garnier*	*New Road*

Cho vay rất dễ dãi, cách trả tự ý người vay chọn, muốn trả từ 1 cho đến 10 hay 15 năm cũng được.

Thí dụ :

Vay trong năm năm thì 1.000p00 phải góp 22p30 một tháng cả vốn lời.

	5.000.00	—	111.25	—
	10.000.00	—	223.00	—
— Mười năm —	1.000.00	—	14.35	—
	5.000.00	—	71.80	—
	10.000.00	—	143.50	—
— Mười lăm năm —	1.000.00	—	12.00	—
	5.000.00	—	60.00	—
	10.000.00	—	120.00	—

Ai ai cũng có thể xin góp như trên này, dù số tiền vay nhiều đến bao nhiêu cũng được ; nếu không muốn trả góp mỗi tháng thì hoặc chia mỗi năm trả một ít tùy sức của mỗi người.

Xin mời các ngài cứ đến hỏi thể-lệ, bao giờ đối với các quí khách chúng tôi cũng hoan nghinh rất tử tế, dù các ngài chưa cần tiền cũng xin cứ lại hỏi thể-lệ cho biết.

Xe hơi hiệu « CHEVROLET » kiểu torpédos và conduites intérieures mới tới rồi ; xin mời quí ông qui bà đến coi tại hãng :

GARAGES INDOCHINOIS

N° 1— *Rue Lefebvre*

và **Garage Bonnard.**— *Trước Casino Saigon.*

IDÉAL PHOTO

74, Boulevard Bonnard Saigon

Bổn tiệm mới có nhiều thợ thiện-nghệ, chuyên môn làm đủ các thứ hình theo kiểu mới, và làm hình rọi ra lớn đủ màu « đen, sépia, sanguine và couleur, cho màu rất tươi và rất tinh thần.

Xin quí vị chiếu cố, bổn tiệm rất đa tạ.

Thơ và mandat xin gởi cho

Bùi-văn-Bào.— 74 Boulevard Bonnard Saigon

JACQUES

Lê-Văn-Đức

Lãnh thay mặt — **Lãnh việc.** — **Giúc mở buôn bán.**

No 72 Rue P. Verin Saigon

Adresse télégr. Oversea Saigon

Téléphone No 988

Xin lưu ý

Quí vị muốn biết giá bảo hiểm xe là bao nhiêu, thì xin cho chúng tôi biết những đều sau này :

1o—Xe mấy ngựa ?

2o—Giá xe chủ định là bao nhiêu ?

3o—Có bảo hiểm trước rồi chưa ? Tại đâu ? đặng chúng tôi tính nhẹ hơn.

4o—Muốn bảo hiểm người ngồi trong xe không ? Mấy người ? muốn bảo hiểm cho chauffeur không ? Giá bảo hiểm là 1$5oo mỗi một người, còn chauffeur 7$50.

5o—Muốn phụ trội số tiền bồi thường thêm một muôn đồng, (10 000$—) (responsabilité civile) thì trả có 10$ thôi.

Tôi cũng bảo hiểm **Nhà cửa, phố xá** (assurance incendie) **Ghe cộ Tàu bè** (assurance maritime) và bảo hiểm **Nhơn thọ** nữa (assurance vie).

Nói tắt một lời, quí vị muốn bảo hiểm chi cũng được hết.

Quí vị ở miệt Trung-Kỳ (Annam) thì xin hỏi người thay mặt cho hãng Bảo Hiểm OVERSEA tôi đặt tại NHA-TRANG, là *Monsieur AI BY Fils* dit **Nguyễn thăng-Tân**, *Entrepreneur* ở **NHATRANG** (*Annam*).

Sau này tôi xin cho quí ông quí bà hay, muốn giao cho tôi lo việc chi cũng đặng hết, tôi có thể lo khám như là :

1° *Mua bán đất*, phố xá nhà cửa.

2° *Vay tiền*, các nhà Banques.

3° *Gởi tiền* qua bên Pháp hay là các xứ khác. Như ai không có tiền sẵng thì tôi gởi giùm cũng được.

4° *Mua máy móc*, các thứ máy cày, máy xay lúa, máy đèn khí và mua xe hơi CHEVROLET và BUICK, vân vân.

5e — Bán *Phân tây Vải Ruộng*

6e — Lo lãng *Coi Chứng và Góp Tiền Phố Xá* Saigon Cholon,

7e — Chiệu thay mặt cho các hảng Annam ở Trung-Kỳ và Bắc-Kỳ đặng bán sỉ lại tại Nam-Kỳ hay là bên Pháp.

8e — Mua bất kỳ món chi trong các nhà hàng Saigon, Cholon, hay là bên Pháp. — Về đồ tạp hóa (Epicerie) dầu mua lẻ thì chúng tôi cũng mua được theo giá bán sỉ.

9e — Chở đồ đạt và lo lãnh đồ dưới tàu và lo giùm giấy tờ với sở thương chánh (Transit—Douane).

10e — Lo lãng về cuộc du lịch bên Pháp và lãnh gởi gắm học trò bên Pháp (Mua giấy tàu và có người correspondant)

Xin quí ông quí bà muốn mượn tôi bất kỳ việc chi thì xin cho tôi biết, tôi sẽ ráng giúp.

Nay Kính,

Jacques Lê-Văn-Đức

VẠN QUỐC

Tiết kiệm hội

(Vạn-quốc trữ súc Hội)

HỘI NẶC DANH PHÁP ĐỂ DIỆP VỐN

Tư bổn của hội 65.000 lượng (1/2 đóng rồi) 2.000.000 quan phật-lăng. (1/4 đóng rồi)

Tiền Dự Trữ cuối năm 1928 là 28.740 186.97.

Quản Lý Cõi Đông-Pháp

25 đường Guynemer Saigon

Tél. 571

Hồi các vé tiết-kiệm lại.

Xổ số lần thứ Hai Mươi hai

Ngày 29 Juillet 1929 ; série N° 1422 được ra.

Vé Tiết Kiệm số 1422 thuộc về série 1422 được hồi lại theo như giá tư bổn mình để là :

MỘT NGÀN ĐỒNG

Vé ấy của cô Jacquel ne Sallet ở tại Tourane.

Xổ số kỳ tới nhằm ngày thứ ba 28 Aout 1929, 3 giờ chiều tại phòng làm việc của hội, 25 đường Guynemer, Saigon.

Ai muốn lãnh vé Tiết Kiệm của hội lại mấy người C urtiers hay là Agents của hội chúng đến phòng văn Quảng-Lý Đông-Pháp số 25 đường Guynemer Saigon

Có một cuốn sổ cắt nghĩa rành gởi cho người nào hỏi.

Institution

Nguyễn--Ngọc

(Ancien Pensionnat Huỳnh văn-Chợ entièrement réorganisé).

Avenue de Marne — Cholon

Nguyên ông Huỳnh-văn Chợ mắc nhiều việc, nên đã sang trường lại cho tôi. Kỳ tựu trường này sẽ mở lớp như sau này :

Enseignement primaire	Cours moyen; Cours supérieur
Enseignement primaire supérieur	1re Année; 2e Année; 3e Année; 4e Année

Giáo-sư toàn là Tú-Tài, Cử-nhơn đã có học bên Pháp và Giáo-sư xuất thân trường Hanoi.

Bổn trường lại dạy riêng Cours de Français cho những trò nào muốn sang qua Pháp học.

Ai muốn cho con cháu học thì xin gởi thơ trước ngày tựu trường là 1er Aout 1929 đặng bổn trường sắp đặt trước.

Ngày tựu trường là 1er, Aout 1929.

Gởi thơ đề :

Monsieur **Nguyễn-ngọc-Mỹ** *Directeur de l'Institution Nguyễn-Ngọc (Ancien pensionnat Huỳnh-văn-Chợ)*

Avenue de la Marne—Cholon

GIÁ TIỀN TRƯỜNG

Enseignement primaire

	Học trong	Học ngoài
Cours moyen	16$00	6$00
Cours supérieur	18.00	7.00
1re Année	21.00	9.00
2e Année	22.00	10.00
3e Année	24.00	12.00
4e Année	28.00	14.00

Cours spécial de français.

Học trong 2$00. Học ngoài 1$00

Trường Võ-Văn

Cầnthơ

Tiểu học văn-bằng *ngày 6 Juin 1929, đậu được 31 trò.*

Sơ học văn bằng *ngày 17 Juin 1929, đậu đặng 28 trò.*

1e Lê-văn-Nhựt, 2e Lê-ngọc-Bích, 3e Nguyễn-văn-Lộc, 4e Mai-viết-Thân, 5e Đinh-văn-Thận, 6e Nguyễn-duy-Qui, 7e Trần-đắc-Thắng, 8e Trương-ngọc-Sánh, 9e Trần-văn-Hiền, 10e Lý-hòa-Lễ, 11e Khưu-Tỷ, 12e Trương-văn-Tuấn, 13 Phạm-phương-Tri, 14e Dương-kỳ-Trân, 15e Ngô-văn-Muôi, 16e Mai-viết-Gia, 17e Phạm-văn-Long, 18e Lê-văn-Tây, 19e Trịnh-văn-Thành, 20e Nguyễn-văn-Tòng, 21e Lê-văn-Tâm, 22e Huỳnh-văn-Nghĩa, 23e Trung-kim-Tài, 24e Nguyễn-văn-Giám, 25e Chương-Thiều, 26e Ngô-kỳ-Chính, 27e Trương-minh-Lý, 28e Trần-văn-T...

Trường Võ-Văn được phát-lại như thế là nhờ ông cựu Quản-hạt Võ-văn Thơm cho mỗi năm 500$00 để thưởng mỗi trò giựt giải nhứt trong mỗi lớp, lại cũng nhờ giáo viên đủ tư-cách sư-phạm và cách sắp đặt nghiêm trang của Bổn-trường.

Trường có 1e Année du Cycle complémentaire, rồi mảng năm cho thi vào bổn-quốc, để đặng với mấy trò muốn vào bổn-quốc mà vô không đặng năm thứ nhứt. Lại trường cũng có phép gởi học thi khỏi quan phí vào Normale (bourses), vì trường có nhà nước phụ-cấp.

Xin nhớ ngày tựu trường là 1er Aoút nhằm ngày 26 tháng sáu Annam.

Cai trường,

Nguyễn-văn-Thượng.

Salon de Thé

Nguyễn-cừ-An

87 Rue Sabourain Saigon

Nguyên tôi mới sang một tiệm bán bánh tây, các thứ đồ giải lao. Mỗi bữa bán mỗi có bán đồ điểm tâm cho quí ông quí thầy dùng. Trưa có bán nhiều món ăn khác nữa.

Cúi xin quí ông quí thầy giúp đường thương mãi tôi đặng thạnh hành thì tôi rất thâm cảm.

P. S. — Từng lầu trên tôi có muốn nghị ai muốn xin đến thương nghị.

Chủ-nhơn kính cáo

DIỆP-VĂN-KỲ

CHƯA DỨT HƯƠNG THỀ

VII

Đông-dương bị vây

(Tiếp theo)

Ông bà Đốc phủ tính chuyện không êm, vì thấy đàng kia cứ mở ra hoài, nên chỉ nói gượng vài câu mời vợ chồng ông Ng-quang-Lầu lúc nào rảnh xuống nhà chơi rồi từ tạ lui ghe.

Bà chủ ruộng trở vô, vén áo ngồi, hứ một cái thiệt mạnh mà nói :

Tang mẹ người ta chưa đầy bá nhựt, mà đã đến tính chuyện làm sui. « Lúa thóc đâu, bò câu đó ! »

Thật thế, té ra chẳng phải chi một mình ông đốc-phủ là người tham, mà từ khi cô Huê đi học cho đến lúc bãi trường tết, ôi thôi ! không thiếu một mặt nào là không đến đó. Thầy thuốc có, thủ ǵ cũng có thỉnh thoảng lại có ít ông tú đi tây mới về đến nói quên tiếng Annam hay là nói tiếng Annam theo kiểu « cho cha mượn cái xe đi « lấy » bà phước ».

Mà mỗi khi ông chủ ruộng hỏi lại ý con, thì cô Huê đều cười ngất mà trả lời :

Xin cha đừng để chuyện ấy lên trên tấm khăm nữa.

Bà chủ ruộng rầy :

— Nói cái tiếng chi kỳ quái vậy ?

— Vậy chớ mà không nhớ hôm qua ông tú Bá-quọc nói như thế sao? Đó nghĩa là đừng nói chuyện ấy nữa. Nhưng mình là người đi tây về, thì phải nói như vậy mới là đúng.

— Đồ quỉ, cứ kiểu ngạo hoài !

— Đồ quỉ thiệt, má. Làm tôi về ăn tết mấy bữa rày không yên, cứ trông đừng trông ngồi cho mau tới bữa nhập trường đặng có lên mà học. Mà còn một tuần nữa, thì con đi đa má. Chuyến nầy ba má lên Saigon chơi nghe.

— Đi đâu được, tháng nầy lúa thóc đông ken mà đi đâu đặng. Thôi để ba mầy đi một mình.

Tuy là nói vậy, chớ đến ngày đi, Bà Nguyễn quang Lầu cũng lon ton theo chồng con mà gởi lắm lại cho ông Trần đại Dụng. Chẳng phải là theo mà giữ chồng, vì lúc trước thật ông ta cũng thường có tánh lang bang lên ở chơi Saigon khi một hai tháng; song từ khi cô Huê khôn lớn gần tới cỡ làm sui, thì nhứt thiết chuyện chơi bời gì cũng bỏ. Đi theo sỡ dĩ muốn lên Saigon đặng sắm cái nầy cái nọ cho con, vì tuy nói con còn nhỏ, chớ trong lòng bà chủ ruộng từ mấy tháng nay, chẳng có giây phút nào mà chẳng nhớ đến chuyện gả cưới.

Nhưng bà vợ mua đồ nhiều bao nhiêu cũng chẳng nhiều bằng chuyện ông chồng đã nghe người ta thuật ở Saigon.

Bởi vậy nên chi vừa về đến nhà chưn ráo, chưn ướt, thì đã cho xuống mời ông Trần-đại-Dụng ra. Trước hết hỏi thăm trong khi đi vắng, thì có xảy ra chuyện chi lạ không.

Ông Đồ nói :

Thưa không, không có chuyện chi lạ. Chỉ có tên Xung cho trâu bán lộn làm cho dậy xóm dậy làng, rồi trâu nó lại bị đồ ruột.

— Đáng kiếp, ông chủ ruộng nói. Rồi đó ông ta mới thuật lại là nghe người ta nói đám ma ông Tổng-đốc Cholon trọng thể thế nào, có ông Toàn-quyền đến đọc Dít-cua làm sao cho ông Đồ nghe :

— Cha ! ông Toàn-quyền nầy trẻ lắm ông. Tôi có gặp ở sở thú. Trẻ mà người ta nói oai lắm. Gần đây không biết một hiệu nhựt trình tây nói những điều gì, mà ông ta ra lịnh cấm, rồi biểu lính đem xiềng lại báo quán xiềng cái máy in lại, không cho chạy. Mà ông chủ nhựt trình kia cũng dữ. Cấm cái nầy rồi, thì có con gái ông lại xuất bản một tờ báo khác đặt hiệu là...... tiếng Langsa kêu sao đây ? mà họ dịch ra cho tôi nghe là «Nhơn Đạo». Nhưng họ dịch mà mình có chắc chi đâu, vì tôi có nghe, chuyện đáng buồn cười lắm. Buồn cười cũng là bởi dịch sái nghĩa mà sanh ra.

. . . . ?

Nghe vì bởi ông Toàn quyền tôi mới nói cho ông nghe đây tánh cang cường chánh trực và lại có tật ưa người Annam,......

...........................Đi đến Colombo, thì có đánh giây thép qua Saigon mà truyền cho bên nầy cái huấn bình chi đó. Chừng đem dịch ra quốc ngữ, thì thành là: «Đông dương bị vây»

Đông dương bị vây! Đông dương bị vây! Bốn cái tiếng của thầy thơ ký vô tình kia mà làm cho miệng nầy chuyền qua miệng khác, đi mau chẳng khác nào lằng thuốc súng, dân Annam ở Giadinh Saigon Cholon đều hoảng vía, hoảng hồn nhìn nhau mà hỏi: Đông dương bị vây? Đông dương bị vây hôm nào ?

— Hay là bị chiếc tàu ma nó vây ngoài biển Trung-quốc chăng? Ông Đồ hỏi.

— Ông thật thà quá, quá như Đông-Dương mình có bị vây, tôi dám chắc nhà nước cũng chẳng khi nào cho dân Annam mình biết cho sanh ra lộn xộn. Tôi hỏi lại rồi, có chi lạ đâu. Bị ba tiếng Langsa chi đó, nghĩa là Đông-dương bây giờ cũng tỷ như một xứ đương bị giặc vây ở ngoài mà họ dịch thành ra như thế.

— Tôi chưa hiểu, ông Đồ nói.

— Tôi cũng chỉ hiểu sơ sơ. Song vì lật đật về, nên không có giờ rảnh mà lại thăm ông Phó Mỹ-tho đặng hỏi cho rõ. Tôi có gởi thơ rồi, chừng ít bữa nữa chắc chúng mình cũng sẽ hiểu.

Ông Trần đại Dụng nghe hết câu chuyện, thì cứ ngồi gục gặc đầu mà nói :

Đông-dương bị vây ! Đông dương bị vây ! Lúc nào mà Đông dương chẳng bị vây ?

(Còn nữa)

Thị-Trường tiêu-tức

GIÁ BẠC

Ngày 9 Aout 1929......11 $ 30

GIÁ LÚA

Ngày 9 Aout 1929	(kể 100 kilos)
Vinhlong	7 24
Gocong	7 50
Baixau	7 60
Bali..	7 57
Cambodge, thứ trắng	7 25
Cambodge thứ đỏ	6 78

GIÁ GẠO (kể 100 kilos)

Gạo số 1	11, 69
Gạo số 2	11 16
Gạo số 3	10, 55

TIN TÀU

Tàu tới

Ở PHÁP SANG
Min 10-8 6 h.
Azay Rideau 16-8
Sphinx 20-8
Pei-Ho 24-8

TÀU VÀ NHỰT
Chenonceaux 16-8

Ở BẮC V.
Aden 12-8
Chantilly 10-8
Bangkok 16-8

Tàu chạy

SANG PHÁP
Aden 15-8
Chantilly 12-8
Bangkok 19-8
Chenonceaux 19-8

TRUNG VÀ BẮC
Azay Rideau 20-8

TÀU VÀ NHỰT
d'Artagnan 10-8 6 h.
Min 13-8

SANG BANGKOK
G. G. Merlin 11-8 10 h.

SÁCH

« Paris khám lớn Saigon »

của ông Phan-văn-Gia đã xuất bản

Một bộ hai cuốn.
Mỗi cuốn 0p.45.
Muốn mua xin hỏi tại nhà in « Bảo tồn » 23 rue Filippini Saigon. Ở dưới tỉnh muốn mua xin gởi Mandat 1p.10, vì tiền gởi.

Thần Ái-Tình đã xuất bản

Thần Ái-Tình là bộ tiểu-thuyết rất cảm động của ông Tagore dịch ra quốc ngữ nay đã xuất bản xong. Xin có mấy lời giới thiệu cùng chư độc giả. Có trữ bán tại nhà in Bảo-Tồn Saigon.

NOUVEAUTÉS -- CATINAT

165, Rue Catinat. — Place du Théâtre — Saigon él. 730

Từ thứ sáu 9 Août và những ngày sau

Robes Voile de fil
Robes Voile de laine
Robes en popeline
Robes toile de soie
Costumes en Popeline
8p50—9p40—10p.50

Bông giấy để kết nón và chưng trong nhà

Cochinchine-Garage

N· 1 rue de Verdun Saigon,
Téléphone N· 769

Có Thợ thiện nghệ sửa đủ các thứ máy xe hơi.
Có thợ đèn làm dynamo, bình accus và magnéto.
Có thợ đóng thùng xe đủ kiểu, làm vè, thợ may mui, nệm.
Có thợ tiện lành tiện đủ các thứ máy theo kiểu muốn.
Lãnh dạy thi chauffeur cho tới có giấy thi, giá rẻ và mau thành nghề. Công việc làm cẩn thận và mau mắng.

Chủ-nhơn kính bạch.

Phòng dưỡng bịnh

Của Lương-Y L. VINCENS
34 đường Lagrandière Saigon

— Những người đau điều được nghỉ tại nhà dưỡng bịnh và có trông coi hết cả các việc, như là ... thuốc, mổ xẻ đau răng và cả cho ... việc sanh đẻ nữa. đều như ... khám bịnh
Phòng ... Saigon, giây 137 đường Pellerin ... nói số 928.
Coi bịnh: Buổi mai: từ 10 giờ tới ... Buổi tối: từ 15 giờ tới 16 giờ

Rất mới ! Rất lạ ! Rất hay !

Kính thỉnh qui ông, qui bà nhơn dịp nào rảnh rang chẳng luận ngày giờ, dầu nắng dầu mưa, hoặc chiều hay tối, xin dời gót đến viếng tiệm chụp hình tôi mới tạo lập theo kiểu đời nay. Nào đèn điển, nào pháo bông chớp nhán in dung lẹ hơn nhái mắt.

Tiệm hình tôi mở ra chẳng những tiện cho qui cô qui thầy Saigon mà lại qui ông qui bà lục tỉnh có cơn nào đi ngang Saigon ghé vào tiệm tôi trong giây lát muốn có hình lập tức tôi sẽ làm cho vui lòng.

Ai mà mộ trong điệu chụp hình muốn biết cách in ảnh cùng các kiểu hình đời nay, xin vui lòng dời gót đến ngay tiệm tôi sẽ giúp vui ra lời vấn chỉ cho các đồng bào rõ điệu hình văn minh là sao.

Mới lạ ! mà cũng hay! nếu ai đến viếng một lần trong tiệm tôi thì sẽ thấy ba chữ nói trên kia đúng với sự thật luôn luôn. Còn một điều nầy ai ai cũng phải để ý là giá ăn rẻ hơn mọi nơi.

Thôi các ông các bà còn đó, tiệm tôi còn đây, trong ngày giờ nào cũng thấy mặt nhau mà cũng mừng cho nhau rằng có người một giống một giống ... cho rõ ràng danh tiếng Việt-Nam trong trường in dung buổi nầy.

... tôi mở cửa mỗi ngày; buổi sớm m 1 đúng 7 giờ tới 11 giờ, buổi ... làm ... giờ tối.

Tiệm ... chiều 1 giờ tới ...

Lê-Minh-Mẫn
...ien élève diplômé des Arts et Métiers.

Electric-Photo
Pose à toute heure
... Bonnard Saigon
84 Boulevar...

Aux ciseaux d'argent TÂN-TÂN

TAILLEUR TONKINOIS

Chapellerie — Cordonnerie — Valiserie — Malles.
N· 148 Rue d'Espagne. — Saigon

Tiệm may lớn nhứt đã được đồng-bào chiếu cố.

Mới lại laines và serges kiểu modernes. Có sẵn các thứ áo lạnh đàn ông và đàn bà để dùng đi Đalat thiệt ấm.
Đóng giầy tây, giầy đàn bà, làm valises gia tây, nón liège đủ kiểu.
Tiệm ở cùng giầy phố phòng-ngủ Namkỳ. Ở xa muốn lấy échantillons bổn-tiệm xin sẵn lòng gởi.

Directeur : Trần-văn-Đức

AU REGRET

76, Boulevard Bonnard

TRÀNG HOA TANG
(couronnes)
bằng cườm và bằng sành
Kể giá từ 8p.00
Giá riêng cho các hội Lương hữu và cho các người mua đi bán lại.
Ai muốn mua tràng hoa nên đến đó mà mua, vì ở đó làm đại-lý cho mấy hãng lớn tại Paris và Marseille.

Tiện lắm ! Tiện lắm !

Một cách gởi thơ theo kim thời.

Khi nào các ngài có đi du lịch ở các miếng lục châu thì các ngài nên nhớ tới mấy nhà Bungalow, nhà Cercle hay là nhà buôn lớn mà hỏi nơi đó có trữ bán những Carte-postale phong cảnh Saigon và lục tỉnh, mà viết thơ gởi về cho anh em bà con thì tiện hơn và qui vị khỏi mất ngày giờ nhiều và qui vị sẽ giữ được nhiều dấu tích tốt đẹp.

Còn vị ở Saigon thì nên dời gót thẳng lại nhà hình Nadal ở đường Catinat môn bài 112 — 7?0 mà hỏi.

Tiệm ngành của hãng ông J. GIUNTOLI ở đường Catinat « HỘT-XOÀN » mới lại nhiều lắm, đủ thứ nước, đủ hạng, giá thật rẻ.
Xin mời qui-ông, qui-bà đến xem.
Huỳnh văn-Thông đít Quê

Thương-Mãi Học-Đường

2,4,6, Rue d'Agot — Saigon

Dạy viết tắc, đánh máy chữ bút toán, chữ Pháp, chữ Anglais và các thứ chữ khác.
Các lớp học có giáo-sư có bằng-cấp dạy mỗi ngày từ 8 giờ rưỡi tới 11 giờ và từ 15 giờ tới 19 giờ rưỡi.
TIỀN HỌC PHÍ PHẢI TRẢ TRƯỚC MỖI THÁNG.
Học-đường lại có nhận làm các công việc thuộc về bút toán và đánh máy.

Tiệm chụp hình

Mỹ-Quang

83 rue Georges Guynemer Saigon

Kính cùng chư qui vị xin hay, Bổn hiệu chụp hình đã kỹ, tốt và mau, rất khéo lại tính giá thiệt rẻ.
Trong tiệm có bán đủ đồ, kiến, giấy, carton, nước thuốc để rửa và đủ các món dùng trong cuộc để chụp hình.

Chủ-nhơn kính cáo

NHA IN BAO - TON

Máy mới, chữ mới.

Hoặc ai muốn in thơ, tuồng, truyện sách cùng là bất kỳ món chi thuộc về nghề in, thì xin gởi cho. Bảo-Tồn là đặng vừa ý.

In mau và khéo lại thêm giá vừa phải

Nhà in Bảo-Tồn, 23 Rue Filippini Saigon

LA·RIZERIE MODERNE

159-161, Boulevard de la Somme, Saigon

Bán góp

Đã cất trên 70 cái rồi lớn và nhỏ; điều đặng vừa lòng qui khách.
Làm Đại-Lý độc quyền bán máy xay lúa và máy (moteurs Diésel) bên Đức - Quốc hiệu Otto Deutz và Koerber et Naumann.

Máy moto-pompe lấy nước vô ruộng: lớn và nhỏ—chạy bằng dầu cặng rất dễ giảng, ít hao dầu mỡ.
Máy đứng và nằm khỏi đốt đèn chạy nguội —Máy hơi (machine à vapeur), lò lửa (chaudière.)
Máy có sẵng tại hãng luôn luôn.
Trước khi qui ông muốn cất nhà máy xin gởi thơ mà hỏi thăm thì bổn hãng rất vui lòng mà đáp tùy theo ý kiến của qui ông.

Feuilleton.—N° 28 Thần-Chung 10 Août 1929

PHỤ LỜI NON NƯỚC

Dịch-giả : Nguyễn-văn-Qui

(Giữ bản quyền)

(Tiếp theo)

XXXI

Một bữa kia nhà ông thân Phan-sinh có đám tiệc. Phan sinh không muốn dự, nhưng lại tưởng rằng về việc nhỏ nhoi như thế không nên gì gì phải giận hờn với thân quyến.

Chàng nhút nhát bỏ lịch súng sính, khó hiểu vì bộ quần áo, nhột nhạt nhút về cái gì không gọn gàng của mình, không dám đi mà cũng không dám đứng.

Cái không khí nặng nề nơi đây thì chứa đầy những hơi nước, bị người này thở người nọ hít vào ra rần rần sau lược mới vô tới đến phổi của chàng, nên không có trong sạch chút nào cả. Một hồi, chàng hiểu rằng trong phòng khách ai nấy đều có lo một việc kẻ thì khiêm vô, người lại chơi bài kẻ thì chuyện vãng cười mỉa chỉ với mấy cô mấy bà. Phan sinh bối rối trong lòng, nghĩ cho mình rất vô ích nơi chốn này, cho nên, hoặc muốn khỏi ai ngại, hoặc muốn làm tuồng lo một việc như họ, chàng định hỏi tìm một cây đèn cầy. Trong bụng lo sợ làm tắt ngọn đèn nên làm tắt đi, khiến cho trăm mắt đều xoay về ngó chàng, làm chàng đỏ hết cả mặt.

Một anh chàng tuổi trẻ, ăn mặc khôi ngô, đương gần Phan sinh, nói chàng một cách nguội lạnh rằng:

— Thế khi thầy ở đồng thì phải?

Liền một chốc, Phan-sinh tưởng trời hay là một đứng thần nào sai người này đến kéo chàng ra khỏi vòng nhột nhạt đi mà chuyện vãng cho đỡ bối rối. Song anh chàng tuổi trẻ lại nói:

— Tôi nói thầy ở đồng là vì nếu thầy có đến dự đám ở phòng khách một đôi lần thì thầy không có hỏi tìm đèn cầy.

Phan-sinh giận xanh mặt, nhưng anh chàng kia xây lưng đi vào trong đám khứa vồ. Tuy vậy mà Phan-sinh biết mặt người ấy là anh em bà con với Mạnh đình Lang, là Sở Bích tóc hơi đen, trước kia đã làm cho chàng lăng lộn hết một đêm.

Đến chừng khách đã về hết rồi, ông thân Phan-sinh làm một vài người bà con lại, rồi kêu Phan sinh nói trước mặt bà con rằng:

— Tao đã xài hết bao nhiêu tiền cho mày mà mày có biết nhơn đó mà làm chuyện có ích đâu, tao không có trông rằng mày sẽ trở nên một người danh cao quyền trọng gì, nên tới bây là sao thì mày theo cái lối xấc xược khi dở dại dột của mày.

Một người chú Phan-sinh bèn rằng:

— Dại dột là phải lắm mà, anh nói trúng à.

Ông thân Phan sinh nói:

— Tuy tao bỏ mày, nhưng trước mặt thiên hạ, tử bất giáo phụ chi quá, tao không nên để cho mày theo một nẻo mà ngày sau, gia quyến của mày phải hổ vì mày đó.

Người chú nói:

— Nhầm lắm.

Phan lão tiếp nói:

— Bởi vậy cho nên tao xin mày nghe lời tao và tao buộc mày trong kỳ 15 ngày, mày phải ưng người con gái tao lựa cho mày làm vợ. Cưới như thế đã rõ ràng cho tao lại lợi cho mày.

Người chú chen vô:

— Cha mày với tao lớn trổi hơn mày, biết rõ sao là hạp với mày.

Một người dì nói:

— Mà con đó nó lịch sự lắm còn à.

Phan lão nói:

— Nếu mày không ưng thì mày phải đi G... và mày cũng đừng thò thẻ bên tai tao mà xin tiền xin bạc, vì tao không muốn nghe tới tên mày nữa. Tao nhứt theo ý riêng mày đã hết hơi rồi.

Người dì nói:

— Anh nói chin chuyện điên của nó trúng hơn.

Người chú tiếp nói như vầy:

— Cứu mấy chuyện ngu ngu dại dại của nó chớ, mày đã có tay có chơn rồi trông nhờ cha mẹ không hổ hay sao?

Phan Sinh lúc bây giờ không phải là người nhút nhát, bối rối như hồi nửa giờ trước, bởi có ngó đến tai trong lòng đã bồi hồi.

Sự nhát của chàng làm cho chàng nhục thầm, chàng tưởng rằng người thương của Mạnh đình Lang người mà trong lòng chứa đầy ý kiến rộng rãi, cao thượng, không phải cuối đầu trước mặt ai cả.

Mấy lời lạt lẽo và vô tình của cha chàng làm cho chàng đau thấu trong tâm can, nước mắt đã ướm tròng. Mấy lời của chú và dì chàng chêm vô làm cho chàng uất ức thế, mà chàng không giận vì chàng liệu chú dì cũng một lòng với cha buộc tội chàng một cách bất công.

Chàng nói giọng tình tưởng nhưng sâu xa run vì tức rằng:

— Thưa cha, bởi thơ ấu tới ở xa cha. Thân con giao về tay lạ mà con thương, mến cha rất tuyệt yếu là vì có lẽ, chẳng nhờ cha hiền và thương con cũng thiết yếu nên nó mới nảy sanh trong lòng con mấy mối tình ấy. Song cha cũng nên biết rằng con lấy sự thiết yếu mà đòi ra thiết yếu, vậy mà cha có thiết yếu với con không? Cha cho tiền đặng con mua cơm mà ăn, thờ cha có thể làm chuyện chi khác chăng? Mà cái một nuôi ... có cần cho cha tự do về nợ nuôi con không? Có khi nào cha cho con món chi khác hơn là tiền bạc không? Có khi nào con cậy cha xưng rịu ..., là lấy tình phụ tử mà đãi con không?

(còn nữa)

Ai muốn dùng vải đã tốt mà lại lâu rách thì nên đến.

Hiệu : VẠN-HOA

CHOLON

UÔNG GOÔNG, 38

—Gần nhà máy của Thành-Sanh, ở cầu Ba-miệng, đi phía tay mặt —

Giây thép nói số: 102

Thì sẽ đặng vừa lòng. Vì bổn-hiệu lập ra đã gần ba mươi năm nay, buôn bán khắp trong Lục tỉnh, ai cũng biết *vải* Vạn-hòa *đã đẹp mà lại chắc*, nhưng phải coi chừng kẻo lầm đồ giả mạo.

Coi chừng mấy cái nhản :

1 — 2 con cá kim ngư hai màu 4 — Vạn hoa con gà trống
2 — 3 con cá kim ngư ba màu 5 — Vạn xuân long xe lửa
3 — 1 con cá kim ngư xanh 6 — Vạn hòa phi thoàn

VẠN-HOA *CHỦ-NHƠN*
Kính đốn

Phạm-hạ-Huyến

Transitaire

36 Sabourain
Téléphone N° 231
Adresse télég: «Transita Saigon»

Transit en Douane, Transports, Bagages, Expéditions. Dédouanement.

Fournisseur de Plantation : = *Manteaux, Chapeaux, Nattes, Vêtements de coolies Tabac du Tonkin Poissons secs, etc......*

Làm Đại lý bán sỉ : — *Hàng Bắc, các thứ ghế kiểu* Thonet. *Vải mùng, đồ đồng, trà-bông, giày giếp, giếp dừa và các tạp-hóa Bắc-Kỳ cùng Trung-Kỳ.*

Hàng hóa thực tốt, giá tính rẻ nhiều, ở xa xin biên thơ thương nghị.

DONNET - SIX

Xe-Hơi 6 Máy nầy ít hao hơn hết

Có sức mạnh, nhẹ nhàn,

Lên dốc chắc ý.

Thắng lẹ, nhíp tốt,

Kiểu lịch sự và rộng rãi.

Đi 100 km hao 11 lích dầu.

Là thứ xe kim thời

Có bán tại :

Hảng JEAN COMTE

34 BOULEVARD NORODOM - SAIGON

TAM-THÀNH-DƯỢC

1· Trừ tê—2· Bổ huyết.—3· Giải lao?

1—Trừ tê bại nhức mỏi ... rất thần hiệu, mỗi hộp 1$20.
2—Điều kinh trừ bạnh đái ha. ... mỗi hộp 1$00
3—Bổ hư lao giải tệt nản. ... mỗi hộp 1$00
Cách mua thuốc gởi mandat đề :

Monsieur Trương-Minh-Y
Chủ tiệm Tạo-Nhơn-Đường.
N° 4, rue de la Gare Hoothon

Muốn đến bán hiệu đo ngay bến xe lửa đạo

PHÁP-HOA NGÂN-HÀNG

Banque Franco-Chinoise

— Hãng bạc công nghệ và Thương-Mãi.

Tư bổn đón đã hết	50. 000. 000. quan
Vốn của Banque Industrielle de Chine	50 000. 000 quan
Số tiền dự trữ	22. 319. 000. quan

Ông Griolet, chánh-chủ bàn trị-sự của hãng bạc Paris và Hòa-lang. Ông quản-đốc của chánh-phủ Pháp : De Celles. Tổng quản-lý ; ông Carrère.

Đặt các chi cuộc ở Paris, -- Lyon — Marseille — Bắc-kinh — Thượng-hải — Thiên-Tân — Hương-cảng.

CÁC SỞ ĐẠI LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP. -- Hải-phòng — Hanoi — Namvian — Vinh — Đà nẵng — Qui-nhơn — LẠI CÓ SỞ LÀM VIỆC Ở HUẾ và Thanh-Hóa.

Làm đủ các công việc thuộc về Ngân-Hàng.

Gởi tiền theo kiểu « thâu xuất tự tiện Compte-courant » mỗi năm lời 3 phân. Gởi bạc Đông-pháp. Gởi theo tiền Langsa lời 2 phân rưởi.

Gởi tiền theo tiền cần-kiệm, xin do hảng bạc sẽ định tiền lời riêng.

Gởi tiền về lấy ra phải có kỳ khắc, xin hỏi hảng bạc thì biết.

Chịu lảnh đòi tiền về chuyện giấy tờ buôn bán lại có nhận lảnh bán « traite » giấy mua mandat giây thép gởi tiền các nơi đô thị khác, vân vân.

Hảng bạc Pháp-Hoa lại có cho mướn tủ sắc thứ thiệt tốt, thiệt chắn-chắn.

KIẾN CON-MẮT

Chế kiến theo khoa Quang-học, có máy Điện-khí coi con-mắt. Bán giòng kiến Mỹ-Quốc.

ĐỦ THỨ, ĐỦ MÀU.

MỸ-KHOUAN
231 RUE DES MARINS
(Ngang xe Điện giữa — CHOLON)

Của Annam làm ra

Bổn tiệm chuyên làm vòng bông ... (couronnes) đã xuất sản được nhiều, nên định giá hạ bằng phân nửa các nơi...

"LA TORTUE"

Gầy-yếu trở nên Tráng-kiện

Bởi nhờ uống HUYẾT-TRUNG-BỬU, Hiệu con bướm bướm của Đại-Quang dược phòng 46 Boulevard Tổng-đốc Phương Cholon và 47, Phố hàng Đường Hanoi.

ĐẠI QUANG DƯỢC PHÒNG — HIỆU CON BƯỚM BƯỚM

Lo lắng quá độ sắc mặt xanh như tàu lá, chân tay bải hoải, không muốn cục cựa.

Dâm dục quá độ tinh ra tối tăm mặt mũi, đau lưng, mỏi gối, ù tai ù ù như tiếng gió thổi, trống ngực đánh luôn, ...

Dầu bà ít sữa hay sữa không tốt, uống thuốc này vào, thì cho con bú, ...

... giá là ...

ĐẠI-LÝ BÁN BÁO THẦN-CHUNG

CẦN THƠ. —M. Lê-quang-Huởn, 25 rue Tal r'e
Maison Thành Lực, 26, *Boulevard Saint-ney*
M. Bành ngọc-Thiều, 7, *rue des Poissonneries*
M. Hồ-Lưu-Tú, 5, *Boulevard Sain-noy*
Mlle Nguyễn-thị-Sư, *Commerçante à Bình-Thủy*
SADEC. —*Maison* Phát-Xương
M. Trương-văn-Kiêm, *Longxuyên*
CAO-LÃNH. — N. Nguyễn thành-Cự, *Bijoutier*
LONGXUYÊN.—M. Nguyễn-hưu-Thuế *dit Thái*
M. Trần-văn-Chinh
TÂNAN. — M. Lê-Quang
M. *Epicerie* Nguyễn-văn-Cang
THUDAUMOT.—*Maison* Nam-Hậc-Hiệp.
LAITHIEU. —M. Trần-minh-Ngọc.
M. Liêu văn-Nhị
M. Nguyễn-Tùng.
BIÊN-HÒA. —M. Vương tấn-Thân.
Pharmacie Phan-văn-Tỵ.
MYTHO. —*Maison* Nhơn-Hòa-Sang.
CAI BÈ. —*Cycles* Huỳnh-Hiệp Chí
VINHLONG. —M. Nguyễn-Thành-Liễu.
GOCÔNG. —*Bazar* Nghĩa Hiệp-Thành.
BẾNTRE —*Maison* Van-Vo van, 9 *Quai de la Marne.*
CHAUĐỐC. —*Dortoir* Tân-Phát.
GIADINH —M. Ba Xuất (*Thủđức*)
RACHGIA. — M. Thái-Cầm.
TRAVINH. —Maison Thế-Kỳ.
SOCTRANG. —*Pharmacie* Lâu Các.
BAIXAU. —*Photo* Thanh-Niên.
BACLIÊU. —*Epicerie* Minh-Song, *rue Amiral Courbet*
Maison Đước-Yên.
PHONGTHANH—Union Annamite
CAPSAINT JACQUES —M. Lương văn Thao, *rue Marché*

Trung-Kỳ

HUẾ. —*Maison* Văn Hoa, *rue Gialong*
THANHHOA. —M. Chu đình-Quát, 72 74 *rue Van-Trung*
VINH. —Tam Kỳ thơ Quán
NHATRANG.—Mộng-Lương thơ-Quán
PHANTHIẾT.— M. Phạm ngọc-Kỳ
PHANRANG. — Maison Hiệp-Thành

Bắc-Kỳ

HANOI. —Văn-Khê-Thư-Quán 74, *rue du Chanvre*
HAIPHONG. —*Librairie* Nam Tấn, 81, Bd Bonnal
M. Nguyễn-ngọc-Bích, 16 *rue Strasbourg*
Mlle Đinh-thị-Tỵ, 74 *Avenue Paul Doumer*
NAMDINH. —*Maison* Minh-Đức, 60 *rue de France*
Librairie Hội-Kỳ

Cao-Miên

PNOM-PENH. —*Magasin* Franco-Khmer
M. Lý—hưu-Dư, 25 26 *Quai Piquet*
M. Nguyễn văn Phúc, 106 *rue Praire*
Maison Đông-Hương, 8 Bd *Doudart de Lagrée.*

J. Cairns

Adresse télégraphique " Douglas " Saigon.
N°. 36 Rue Lefèbvre Saigon. (sau Banque de l'Indochine.
N°. 215 Quai Mytho Cholon (Binhtây)

Bán góp

Thiện nghệ nghề máy xay gạo. Bán và ráp nhiều nơi rồi đều vừa lòng quí khách.

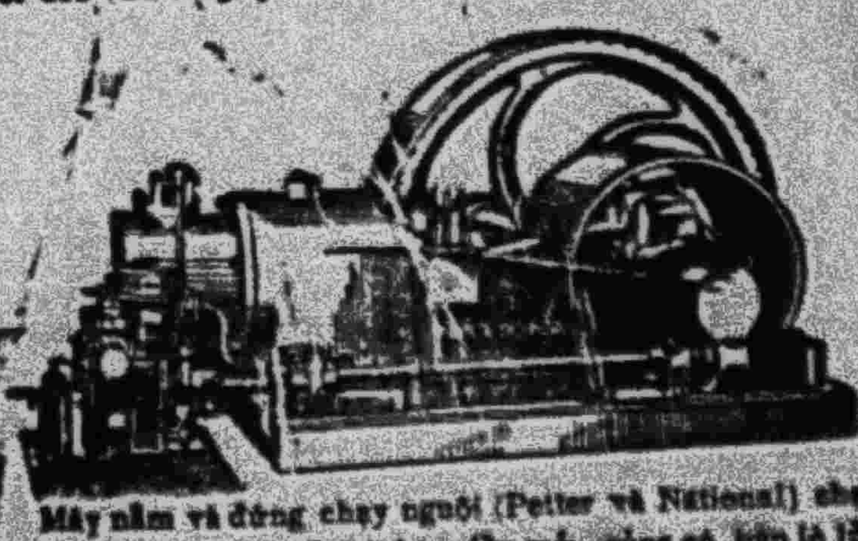

Máy nằm và đứng chạy ngựoi (Petter và National) chạy bằng dầu mazout (cặn) ít hao dầu mỏ, cũng có bán lò lửa chụm trấu (chaudières) máy hơi (Machine à vapeur.)
Có thứ từ 5 - 10 tấn gạo trắng, có cối gạo trắng, lúc bán sẵn (không nát gạo tấm ra phân biệt.
Có bán đồ phụ tùng tại Saigon.
Xin mời quí ông đến xem máy nằm National moteur Diesel horizontal)

Vạn-Hồi-Xuân dược-phòng.

Rue Schrœder N° 25 Saigon
(Hiệu ông cọp bài)

BẠM NHUNG BẠCH PHỤNG HƯỜN

Trị đờn-bà con gái để chữa, huyết ứ huyết bằng, làm nửa, đau ruột, có tháng khi nhiều, khi ít, hư bược tử-cung, bạch đái dầm-dề các chứng. Thiệt là : « Điều kinh - chuởng - tử an thai độ nhứt đời »

Mỗi-hộp . . . . 1$00

GIÁ BÁO
Thần-Chung

Một năm	12$00
Nửa năm	7 00
Ba tháng	4 00

Mandats xin nhờ đề cho
M. Nguyễn-văn-Bá
Quản-lý báo Thần-Chung.

Hảng
Comptoir Auxiliaire de Commission et Répré-sentations

115, Bd de la *Somme Saigon*

Máy chạy bằng dầu cặng thiệt tốt, ít hao và nhồi đốt đèn là máy.

« AMADOU »

Hãy kiếm cho được thứ máy này :

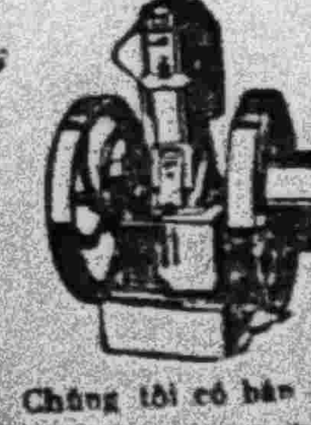

Chúng tôi có bán đồ thứ máy, máy xay gạo, máy cưa máy cạch v. v. rong đồ tốt và cũng thiện nghệ đặng tàu hơi kiểu mới kiểu lemorat... bằng cây giá rất tốt. Bán chịu giá phải chăng. Cách trả tiền rất dễ mời lên bằng thương nghị.

Bổn-báo khải-sự

Xin độc giả lưu ý

Muốn cho khỏi lộn xộn về việc thơ từ và mất ngày giờ vô ích, bổn báo xin chư quí độc giả từ rày về sau, nếu gởi thơ nói về việc tiền bạc, mua báo v. v. thì gởi cho.

M. Nguyễn-văn-Bá
Quản-lý
Thần-Chung

Còn bài vở thì gởi cho M. Le Rédacteur en chef du Thần-Chung.

Những thơ từ nói việc riêng, xin đề ngoài bao hai chữ thơ riêng. Xin độc giả lưu ý cho.

T. C.